

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva in uprave: 29-92, 29-93, 29-94, 29-95, 29-96

SCLOVENECC

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inserate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6.

Ilustrirana priloga „Teden v slikah“

Znak za razhod?

Avstrijski zvezni predsednik Miklas je v gosteh pri madjarskem regentu Horthyju in madjarska vlada je vse storila, da je temu dogodku dala odmevajoči sijaj, tako da ga nobeni drugi svetovnopolični dogodki, ki se odigravajo skoraj istočasno, ne morejo zakriti. Vzporedno pa odmevajo iz Rima slovesnosti, ki jih je italijanska vlada pripravila za sprejem nemškega zunanjega ministra von Neuratha, ki se je pripeljal na italijanska tla skoraj v istem trenutku, ko je general Göring po celotnem skem, bolj skrivnostnem bivanju zapustil Mussolinijevo deželo.

Na prvi pogled bi človek mislil, da gre za politične manifestacije, ki služijo enemu in istemu cilju, namreč uveljavljanju nemškega in italijanskega vpliva na raznih diplomatskih področjih Evrope. Saj obstoja med Italijo, Avstrijo in Madjarsko zveza, ki nosi ime rimskih protokolov in ki je šele lansko leto dobila strnjeno obliko zveze treh držav z istousmerjeno zunanjo politiko. Med Italijo in Nemčijo pa je bila sklenjena šele pred par meseci zelo tesna zveza, ki nosi ime berchtesgadenskih protokolov in ki je zadnje tedne dokazala, da je mnogo več, kot navadna skupna borba proti komunistični nevarnosti. Med Avstrijo in Nemčijo je bila sklenjena pravna pogodba tudi šele v poletju lanskega leta, medtem ko obstajajo med Madjari in Nemci starodavne vezi nepretrganega, nemotenega prijateljstva. Politične slovesnosti v Budimpešti ter politični prazniki v Rimu niso torej, bi človek mislil, nič drugega, kakor slovesno javno priznanje pred vso Evropo, da je italijansko-nemška zveza trdna in da se je ravno tako trdno na osišču Rim—Berlin privezal srednjeevropski obsek Dunaj—Budimpešta in da stojimo torej dejansko pred gotovim dejstvom, da se je v srednji Evropi ustanovila obširna skupina zaveznikov, ki obsema Italijo, Nemčijo, Avstrijo in Madjarsko, ki se je, skoraj na las podobno predvojni trozvezi med Nemčijo, Avstro-Ogrsko in Italijo, usidrala na vsem območju srednje Evrope ter končnoveljavno ločila evropski vzhod od zapada. Seveda v čisto določene namene.

Vendar pa se ne moremo znebiti vtisa, da so istočasni budimpeštanski in rimski prazniki le optična, očesna prevara, ki je vrgla na evropski zemljevid privid tople idile med štirimi zavezniki, medtem ko v resnici temu ni tako in so ti sestanki le prvi znaki neizbežnega razhoda med velikimi in malimi prijatelji v najnovejšem podonavskem zboru. V tem naziranju nas potrjuje pisanje dunajske poluradne »Reichspost«, kjer je neka opolno-močena osebnost točno opredelila politični cilj Miklasovega obiska na Madjarskem ter tako omogočila, da pomen avstrijsko-madjarskega prijateljstva primerjamo s pomenom italijansko-nemškega zavezništva in tako še najbolj pravilno vrednotimo dejanske odnose med vsemi štirimi zavezniki, ne da bi morali kar na slepo verjeti očesnim in usnešnim prevaram. Dunajski vladni list namreč naštevata tri točke, na katere se naslanja avstrijsko-madjarsko prijateljstvo: 1. obema državama enako naziranje o tem, kaj je treba postaviti nasproti naraščajočemu trenju v zunanjem svetu; 2. ista volja po tvornem sodelovanju v okviru rimskih protokolov; 3. trdna želja po sodelovanju pri katerikoli prenosovi v Podonavju, ako bi se izvajala na temelju enakopravnosti vseh udeležencev sodelujočih držav.

Iz tega trojnega skupnega programa ni težko razbrati, da se Avstrija in Madjarska ne bojita zgolj komunistične nevarnosti, ampak da smatratu tudi delovanje nemškega narodnega socializma za vznemirjajoč pojav, proti kateremu je treba iskati skupne obrambe. Saj živi Avstrija v neprestanem strahu, da je hitlerizem ne zalije od zunaj in od znotraj in saj je Madjarska šele komaj pred par tedni na svoji koži poskusila, kaj ji lahko prizadene nebrzdana hitlerjevska propaganda glede notranjega državnega ustroja. Nadalje beremo med vrstami druge točke navedenega skupnega načrta, da Avstrija in Madjarska vztrajata v okviru rimskih protokolov, toda oni dve imata pred očmi vsebino rimskih protokolov od takrat, ko so bili podpisani. Sleherni človek pa ve, da rimski protokoli pred tremi leti niso imeli namena pošiljati ljubezenskih pisem v hitlerjevske Nemčijo, niti je bilo njihovo politično poslanstvo to, da služijo kot odskočna deska za razmah nemškega imperijalizma v srednji in vzhodni Evropi, marveč so bili ustanovljeni, da tvorijo obrambno organizacijo, ki naj ščiti neodvisnost Avstrije in Madjarske na eni strani, na drugi strani pa, da se bori za doseg po-polne enakopravnosti obeh držav z vsemi ostalimi podonavskimi silami. Iz tretje točke pa beremo nerazumljivo voljo obeh držav, da ne glede na zapovedi ali prepovedi, ki bi prihajale od koderkoli, samostojno presojata položaj v Podonavju in samostojno odločujeta, če bosta s katero drugo državo sodelovali ali ne, kadar bo šlo za prenosno podonavsko kolino. Obe takorekoč izjavljata, da sta pripravljena za plodonosna pogajanja v tem pravcu in stavita kot edini pogoj ne morda pristanek Nemčije ali Italije, marveč priznanje enakopravnosti.

Ako budimpeštanski program primerjamo z načrti, ki se v nekoliko večji tajnostvenosti porajajo v Rimu med italijanskimi in nemškimi državniki, imamo vtis, kot smo rekli, da zijajo med njimi precej globoki prepadi. Italijansko-nemška zveza hoče na vsak način pod geslom protikomunističnega boja potisniti zunanje-politično veljavo hitlerizma močno v ospredje in mu tako rekoč izročiti vrhovni nadzor nad Avstrijo in nad Madjari. Nadalje hoče italijansko-nemška zveza dati rimskim protokolom novo vsebino, ki je čisto nasprotna prvotni. Namesto da bi bili rimski protokoli obrambni zid proti prodirajočemu nemštvu v Podonavju, hočejo v Rimu in v Berlinu iz njih napraviti udobne kanale, po katerih bi se brez vsakih ovir stekal dalje proti vzhodu. Končno italijansko-nemška zveza tudi ne mara dovoliti Avstriji in Madjarski, da bi svobodno izbirale sredstva svoje obrambe, ampak ju smatra kot obseka na rimsko-berlinskih, ki se mora zavzati po navodilih. Beneška konferenca, kjer

Bilbao izpraznjujejo

20.000 žena in otrok že odpeljanih v Francijo

Pariz, 4. maja. b. Poluradno poročajo, da kljub protestu generala Franca ni bil preprečen sporazum med Veliko Britanijo in Francijo, da se iz čisto človeških razlogov izvrši izpraznitev žena, otrok in starcev iz Bilbaoa. Francoški in angleški pravniki so trdno prepričani, da se s takšno pomočjo ne kršijo načela o nevmešavanju. Prevoz žena, otrok in starcev se je pričel že včeraj. Prva je prepeljala francoska ladja »Aismec 72 beguncev v San Jean de Luz. Pred njo je priplula v isto luko angleška križarka »Paul Knorr« z osebnim francoskega konzulata iz Bilbaoa. Francoške oklopnice »Somme« in »Castro« in »Urbalec« pa so prevzele francoske državljane in člane francoskega konzulata.

Danes se bo pričelo odvažanje beguncev z angleškimi in francoskimi trgovskimi ladjami, ki jih bodo ščitile francoske in angleške bojne ladje. V teku današnjega dne bo prepeljanih najmanj 20.000 žena in otrok, ki se bodo začasno nastanili v Franciji. Angleški konzul Stevenson in podkonzul Ines sta se najprej upirala, da bi zapustila svoji mesti, toda angleška admiralteta ju je opozorila, da bi lahko pozneje prišlo do nezaželenih mednarodnih sporov. Nasprotno pa so številni britanski državljani na svojo lastno odgovornost ostali še naprej v Bilbao.

Britanski listi zelo napadajo generala Queippo de Llano, ki je imel po sevilski radijski postaji daljši govor, v katerem je Angležem očital, da so vse njihove besede o človeških čutu neresnične, ker v resnici pomagajo samo rdečim. Velika Britanija da ni bila zadovoljna s tem, da je prebila blokado okrog Bilbaoa, temveč pomaga sedaj še pri izpraznjevanju rdečih iz Bilbaoa. General de Llano trdi nadalje, da obsega blokada 30 km dolgo črto od obale, in ne, kakor trdijo Angleži, samo tri milje. Na takšno izvajanje generala Queippo de Llano odgovarja jutranji londonski tisk, da je vlada Velike Britanije sklenila priti na pomoč ženam in otrokom katoliških Baskov, ki jih je treba zelo dobro razlikovati od valencijske in katalonske vlade, ki sta eventualno rdeči. Baski, ki so zelo dobri katoličani, so bili vrženi v naročje Valencije, ker jim vlada v Burgosu ni hotela obljubiti svobode, temveč jih je zna nasvet svojih nemških in italijanskih svetovalcev vrgla v republikanski tabor.

Položaj v Bilbao

Poulične borbe med Baski ter komunisti in anarhisti

Pariz, 4. maja. b. Po poročilih iz Bilbaoa je položaj tega mesta brezupen ne samo zaradi vedno hujšega pritiska nacionalistov, temveč zaradi velike nesloge, ki je zavladala med baskovskimi nacionalisti, komunisti in anarhisti. Med baskovskimi republikanci ni prav nobene sloge glede obrambe. Baskovski nacionalisti želijo rešiti glavno mesto in so pripravljeni na sporazum z nacionalisti. Komunisti in anarhisti pa odločno zahtevajo nadaljevanje borbe, kar upravičujejo s tem, da bi porušitev Bilbaoa po nacionalistih njim škodovala tako v Španiji, kakor tudi po vsem kulturnem svetu. Tako je že včeraj prišlo med pristajši ene in druge skupine do uličnih spopadov. Položaj v Bilbao je tem težji, ker je zadnje dni prišlo v mesto okrog 30.000 beguncev iz vseh krajev, ki so jih od sedaj zasedli nacionalisti, zaradi česar je prehrana izred-

so hoteli avstrijskemu kanclerju umiti glavo, ker se je pogajal s Francozi in s Čehoslovaki, je zadosten dokaz za to.

Akoravno torej oči in ušesa pravijo, da vlada nezlomljiva sloga med štirimi zavezniki v srednji Evropi, bomo topot le bolj verjeli razumu, ki pravi, da se med dvojevoze veselil in dvojevoze malih držav pojavljajo razpoke, ki jih nobeden uradni pomp ne more prikriti. Verjetnost dajemo še eni možnosti, ki sloni na predpostavki, da zveza med Italijo in Nemčijo ni naravna in ne trajna in da je zveza Italije z obema malima podonavskima državama iskrena. In ta možnost bi bila, da skuša Italija na eni strani z vsemi sredstvi delati videz, da je z Nemčijo dobra, ker to trenutno potrebuje za doseg gotovih zunanje-političnih ciljev, a istočasno, da podpira odporni duh Avstrije in Madjarske proti Nemčiji, da bo ta zid še vedno trdno stal, kadar Nemčije ne bo več potrebvala.

V tej luči mislimo bo treba vzeti na znanje in presojati vrednost novih diplomatskih pobud, ki bodo baje nastale iz istočasnih političnih praznikov v Pešti in v Rimu.

ne slaba. Poleg tega ni nikjer nobenih prostorov več, kamor bi se lahko zatekli begunci.

Bilbao, 4. maja. c. Nocoj bodo začeli vkravat na angleške in francoske parnike žene in otroke, ki morajo zapustiti Bilbao. Danes so oddelki policije izpraznjevali hišo za hišo in spravljali družine v luko. Vse se godi v redu in miru, samo žalostnih prizorov je več kot preveč. Oblasti so posegle celo po tem sredstvu, da ne dele več hrane civilnemu prebivalstvu. Tako mislijo pospešiti prostovoljen odhod vsega prebivalstva, ki ni potrebno za borbo. — Danes so dobile mestne oblasti poročilo, da odide ponoči iz Bordeauxa troje francoskih parnikov v Bilbao. Parniki bodo odvažali prebivalstvo. Menijo, da bo jutri prišlo v Francijo 6000 do 8000 beguncev iz Bilbao. V Anglijo odpeljejo najprej 4000 beguncev.

Valencija noče pomagati

Vlada baskovske republike zahteva vsakodnevno od Valencije pomoč, toda od sedaj se niso pripele nikakršne okrepitve. Baskovska vlada se sedaj trudi, da bi njene čete čim dalje zadržale sovražnika na položajih pred Guernico, da bi se mogla izvesti čim uspešnejša izpraznitev.

Po bojiščih

Pariz, 4. maja. b. Agencija Radio poroča iz San Sebastiana, da so nacionalistične čete v teku včerajšnjega dne nadaljevale prodiranje in zasedle

mesti Munguo in Ehano, ki ležita 19 km vzhodno od Bilbaoa. Z druge strani se ta vest ne potrjuje.

Pariz, 4. maja. b. General Miaia je izjavil dopisniku agencije Radio, da je položaj nacionalističnih čet v univerzitetnem okraju izredno težaven in da tistim oddelkom, ki so popolnoma obkoljeni, ne bo preostalo drugega, kakor da se vdajo.

Salamanca, 4. maja. AA. Havas: Uradno poročilo, objavljeno sredi ob 20 pravi:

Na aragonski fronti streljanje iz pušk in topov v vseh odsekih. Madridska letala so bombardirala Saragoso in je bilo 20 meščanov ubitih, 23 pa ranjenih.

Na baskovski fronti utrjujemo svoje postojanke. Na bojišču pred Santandrom je bil odbit poskus protinapada. Na fronti je bilo le malo streljanja.

Na bojiščih pri Madridu, Avili in Soriji ni bilo nič posebnega.

Tudi na južni fronti je bilo le malo streljanja.

Čudne vesti iz Maroka

Pariz, 4. maja. b. »Republique« poroča, da je rabatski sultan sklenil odpotovati v špansko maroško cono, da na ta način pred vsem svetom pokaže na svoje pravice. Sultana bo na poti spremljal oddelek njegove garde. Sedaj se v bližini španske maroške cone zbira množice francoske vojaške sile. Vest o potovanju rabatskega sultana se uradno ne potrjuje, vendar pa se tej poti pripisuje največji pomen.

Štiri točke v Rimu

Surovine — Španija — Podonavje — Zahodni pakt

Rim, 4. maja. c. Danes je nemški zunanji minister von Neurath nadaljeval svoje obiske in posvete v Rimu. Dopoldne ob pol 11 je odšel na dvor, kjer ga je kralj in cesar takoj sprejel v avdienco, ki je trajala pol ure. Z dvora se je von Neurath podal v poslopje nemške akademije v Rimu, nato je odšel še tako dolgo in po tolikih potovanjih raznih nemških državnikov v Italijo. Ta način skupne italijanske in nemške zunanje politike pa bi se naj po teh vestih naslanjal na naslednje vidike:

O pogajanjih se sedaj že širijo razlage, ki so precej mirnejše in bolj razsodne kot so bile v prvem trenutku. Vidi se, da se zmeraj iščejo značilni tesnega sodelovanja. Zanimivo je seveda, da ga iščejo še tako dolgo in po tolikih potovanjih raznih nemških državnikov v Italijo. Ta način skupne italijanske in nemške zunanje politike pa bi se naj po teh vestih naslanjal na naslednje vidike:

Surovine

1. Italija in Nemčija prehajata na pot čim tesnejšega gospodarskega sodelovanja. Politična os Rim-Berlin mora biti v stanu, da v vsakem trenutku zagotovi gospodarsko neodvisnost obeh držav. To gospodarsko sodelovanje mora biti posebno močno in sistematično v tako imenovanem »sintetičnem izdelovanju surovin«. Ta poskus je za Nemčijo mnogo bolj tvegan kot pa za Italijo. V tej zvezi je zanimivo samo to, da se na tem polju mora pogajati diplomat von Neurath, dočim bi mogel tako stvar urediti nazadnje le dr. Schacht. Toda dr. Schacht je v tem oziru v zadnjem času postal zelo velik nevernik. V svoji tedenski reviji že nekaj tednov objavlja anketo o vprašanju, ali bi lahko Nemčija v primeru vojne izdelala na sintetični način dovolj surovin. Vsi ti članki pa odgovarjajo soglasno: Ne! Torej mora iskati von Neurath v tej smeri tak izhod, da bo lahko minister za vojsko maršal von Blomberg ob svojem obisku v Rimu konec maja popolnoma miren in brez skrbi. Surovin, ki jih Nemčija v slučaju vojne ne bi mogla dovolj izdelati, bo morala dati Italija. Vsekakor zelo daljnosežna obveza.

Španija

2. Von Neurath je moral pojasniti trenutno nemško stališče do državljanske vojne v Španiji. Zdi se, da se Nemčija zadnje dni ne vpleta več toliko v špansko državljansko vojno. Italija še ni mogla dobiti iz španske afere dovolj zagotovil, da bi Nemčija kdaj preveč podpirala Italijo v njenih sredozemskih težavah. Vsekakor pa se vidi iz vsega, da Nemčija ne misli na tem polju preveč razburjati Anglije.

Podonavje

3. Govori se seveda tudi o problemih, ki se nanašajo na Podonavje in bližnjo Vzhodno Evropo. Obe vladi sta se baje odločno izrazili, da ne bosta prav nič trpeli, da bi Schuschnigg lahko še kaj slepotil proti osi

Rim-Berlin v Budimpešti in Pragi. Italija in Nemčija sta v zadnjem času že dovolj pokazali, v kaki smeri se more in sme razvijati podonavski problem.

Zahodni varnostni pakt

Zveza narodov

Nemčija išče zblizanja z Anglijo

4. Največji in najtežji del trenutnih pogajanj pa tvorijo težave, ki nastajajo zaradi bližnjega zahodnega pakta, ki naj nadomesti lokarnsko pogodbo. Italija in Nemčija nikakor ne mislita graditi tistega, kar je dokončno porušeno. Noben zahodni pakt se tudi ne more več skleniti v okviru pakta Zveze narodov. Toda Nemčija hoče v tem oziru storiti nekaj, kar Italija že ima, in sicer v neki čisto svoji obliki. Nemčija se hoče na vsak način zblizati z Anglijo. Nasprotje z Anglijo preveč ovira delo nemške diplomacije v drugih delih Evrope. Italija se je po svoji poti že toliko približala Angliji z gosposkim sporazumom o Sredozemlju, da je lahko storila marsikaj za okrepitev svojih postojank v Srednji Evropi. Nemčija pa more doseči zblizanje z Anglijo samo z nekim popuščanjem v vprašanju zahodnega pakta.

Slijana prilika za to bi bili razgovori, ki se bodo čez nekaj dni vsekakor začeli ob priliki kronanja v Londonu med številnimi državniki in angleškim kraljem. Slovesnost bo tako velika, da bi laskalo nemški vladi, če bi prepričala Anglijo ob tej priliki, da Nemčija nikdar ne more biti sovražnica angleškega imperija. Kako naj to stori v sporazumu z italijansko vlado, hoče sedaj ugotoviti von Neurath v Rimu. Baje je Nemčija to svoje posredovanje v Londonu že pripravila po raznih uglednih in vodilnih osebnostih, ki nekaj veljajo v londonski družbi.

Parade v Pešti

Budimpešta, 4. maja. b. Danes je bila na Andraassy utca velika vojna parada na čast avstrijskim gostom in zveznemu predsedniku dr. Miklasu, kanclerju dr. Schuschniggu in spremstvu. Že v zgodnjih jutranjih urah je policija zaprla vse dohode do te ceste, vojaštvo pa je zavzelo svoja mesta. Na tribunah so bili zbrani predstavniki vlade, parlamenta in vseh madžarskih kulturnih društev in ustanov, diplomati in tuji vojni atašee. Predsednik avstrijske zvezne republike dr. Miklas je pregledal čete v spremstvu regenta Horthyja ob zvokih avstrijske in madžarske himne. Točno ob 10 se je pričel mimohod čet. Del huzarske polkovnice je defilirala v starih rdečih kirojih. Popoldne sta Horthy in Miklas šla v kraljevski dvor, dr. Schuschnigg in Schmidt pa v predsedstvo vlade, kjer sta nadaljevala razgovore. Ob 2 popoldne je bilo prirejeno dr. Miklasu in njegovi soprogji v avstrijskem poslanstvu kosilo, na katerega je bil pozvan le ožji krog.

Novice z dvora

Belgrad, 4. maja. m. Za pravoslavne velikončne praznike je bila Nj. Vel. kraljica Marija a kraljevičem Tomislavom in Andrejem na Oplencu, kjer je prisostvovala službi božji. Kraljevič Tomislav je enoči odpotoval v Anglijo, kjer bo nadaljeval svoje študije. Z njim je odpotoval v London kneževič Aleksander, sin kneza namestnika Pavia, ki je velikončne praznike prebil v Miločeru v družbi Nj. Vel. kralja Petra II.

Boji za Guernico

Nepristranska sodba švicarskega lista

Zürich, 3. maj. T. G. Tukajšnje »Zürcher Neueste Nachrichten«, ki so se do sedaj izkazale vedle svojega nepripranekega in točnega poročanja o Španiji, so objavile na vodnem mestu članek o zadnjih bojih v deželi Baskov, kjer posebej posebno pozornost poglavju o razdejanju mesteca Guernice.

List pravi uvodoma, da je bil dogodek o obstreljevanju Guernice dne 26. aprila tako velik, da je vzbudil pozornost vsega svetovnega javnega mnjenja, čeravno še daleč ni najhujši v vsej kravi zgodovini španske državljanske vojne. Zadalil je tako obsežen odmev zaradi tega, ker se je predvsem angleško javno mnjenje začelo zanimati in je na njegovi osnovi začelo srdito goniti proti Nemčiji, ki da je odgovorna za porušitev Guernice. Razburjenje v Angliji, ki se oslanja na izčrpana poročila o dogodku, še ni podleglo, ampak raste od dne do dne. Povejmo predzgodovino tega dogodka.

Dne 31. marca

Rdeči španski priprazen svetovni tisk je dne 31. marca po slomu nacionalistične ofenzive pri Guadalarji prišel ravno na višek svoje propagande, v kateri je dokazoval, da se je pri Guadalarji pokazalo, kako ni vredni so nemški tanki in kako zanič je nemško letalstvo. V tistem hipu je general Molla začel svojo ofenzivo proti Bilbau. Nacionalisti so namreč prišli do prepričanja, da bi bila za nje silno ugodno, če bi mogli zlomiti odpor Baskov, ker bi se s tem znebili fronte, ki jih silno obremenjuje in ovira delovanje na drugih frontah. Operacije so se začele na črti Leñuettio in Marquine ter so napredovale proti mestecu Eibar, kjer ležijo znane tovarne za orožje. Napredovali so le počasi. Posebno na desnem krilu so bili uspehi neznačni. Hitreje je šlo na levem krilu, kjer so zasledili močnega postojanke po nad 1000 m visokih gorah.

Od 10. do 26. aprila

Dne 10. aprila je prišel sporeden protinapad na nacionaliste tako v Madridu samem kakor tudi na fronti Baskov. Obe protiofenzivi sta kaj kmalu obšli in dne 18. aprila že zopet beremo o nadaljevanju ofenzive generala Mollu na baskiškem bojišču. Uspeh je bil nagel, kajti že dne 26. aprila je Molla javil zavzetje mesteca Eibarja. Toda dan poprej so Baski sami v zvezi z znanimi »dinamiteros« (bataljon rušilcev z dinamitom iz Asturije) svojo grožnjo, da bodo nasprotniku prepustili samo razvaline, izpeljali in mesto Eibar požgali ter ga pogrnili v zrak. Molla je vkorakal v mesto, ko je bilo v plamenu. Skoraj istočasno z zavzetjem Eibarja je prišla vest o zasledbi mesteca Durango, kar pa še ni bilo točno, ker je takrat Molla komaj prekorajčil reko Durango. Molla je potem napredoval na desnem krilu ter hotel priti v Durango s severa dol skozi mesteco Marquina. Bombardiranje Guernice je razumljivo, ker vodi z bojišča skozi Guernico in dalje skozi fjord do morja edina cesta, po kateri bi se mogli bežati rdeči bojovniki umakniti, kajti cesta med Durangom in Bilbaom je bila že pod oblastjo nacionalističnih topov, kakor hitro so zasledili mesteco Durango. Guernica je bila torej v danem trenutku silno važna vojaška postojanka tako za rdeče in Basko, ki so imeli skozi to mesto odprto edino pot za beg, za nacionaliste pa tudi, ker so nasprotnikom ravno na tem kraju lahko pot zaprli.

Poročevanje o katastrofi

V Guernici stojijo stari hrasti, ki predstavljajo nekak simbol starodavnih pravic baskijskega naroda. Ti hrasti so bili za baskiško vladno zelo dragocen povod, da je mogla odpornost Baskov samih znova podžgati, ker je bilo tembolj potrebno, ker so rdeče oblasti v Madridu in v Valenciji za to bojišče niso dosti brigale. Mesteca samo šteje 4500 prebivalcev. Obseg razdejanja, ki ga je povzročilo bombardiranje, danes ni znan. Brezmejno pretiravanja španskih, ameriških in angleških častnikov, katerim je svetovna javnost nasledila, ko so na primer že lani v novembru poročali, da je »Madrid samo še goreč kup razvalin, ali ki so o Malagi vedeli povedati, da je bila po nacionalistični zbrisana s tal, nam morajo biti v svarilo, da ne bomo več neomejeno verjeli njihovim poročilom o razdejanjih v Guernici. Iz poročila »Timesovega« poročevalca, ki pravi, da je bil »očividec«, na primer že izhaja, da je starodavna palača baskijskega parlamenta — Casa de Juntas — nepoškodovana in da tudi tihi hrasti še stojijo. Kdor pozna to mesto, potemtakem ne more verjeti, da bi bilo bombardirano z izrecnim namenom, da se po določnem načrtu poruši.

Odkod angleško ogorčenje

Razburjenje in ogorčenje, ki ga je obstrlejevanje Guernice povzročilo v vsej Angliji, nima prave podlage. Dejstvo, da je Guernica baskovsko nacionalno svetišče in narodna božja pot, ne bo morda, saj do pred par dnevi te podrobnosti angleški poročevalci še niso in se Anglija zaradi tega ni razburjala. Tudi število smrtnih žrtev v Guernici še daleč ne dosega grozovitih števil, kot so znane drugod. Na primer z bojišč pri Badajozu. Tudi dejanska škoda, povzročena v Guernici, ni ganila Angležev, ki so ostali popolnoma

hladni spricho večje škode, ki nastaja v Madridu zaradi vsakodnevnega obstreljevanja, kjer so bile čisto druge vrednote uničene. Za Angleže je bilo morda nekaj drugega. Angleži so hoteli postaviti bombardiranje odprtega, neutrujenega mesta na sramotilni oder, da bi s tem opozorili angleški narod na nevarnost, ki ji je Anglija tudi lahko izpostavljena ter so tako podžgali navdušenje vseh plasti angleškega naroda za oboroževalni program vlade.

Uradna razlaga, da je bilo treba Guernico obstreljevati iz vojaških razlogov, nadalje navedbe raznih drugih okoliščin, ki le nekoliko zmanjšujejo obseg nesreče, seveda pa ne pomeni, da ne izražamo svoje nejevolje nad strahotnim načinom modernega vojskovanja, kjer si nasprotniki stojijo nasproti z izrecnim namenom, da drug drugega popolnoma uničijo in iztrebijo in to z vsemi sredstvi. Tako je bilo tudi na baskovski fronti. Kajti general Molla je baskovski vladi poslal svoj ultimatum in v njem zagrozil, da bo vse porušil, ako se ne vda. Baski so ultimatum odbili in so prešli na čeli črti v napad. Potem je svojo grožnjo izpolnil. V tem tihi strahotnost dogajanja na španskih bojiščih. Civilno prebivalstvo, ki je stienjeno med obe nasprotni fronti, je v sodobni vojni predano brez vsakega osmiljenja bojnim strojem, da ga uničijo. To naj vzbudi zavest kulturnega človeštva, da se bo začelo braniti proti propadanju svojega lastnega dostojanstva.

„Guernica — žrtev rdečih dinamitnikov“

Milan, 4. maja. T. G. »La Stampa« objavlja poročilo posebnega poročevalca, ki ga je poslal v Guernico, da ugotovi, če so navedbe francoskega in angleškega časopisa o uničenju tega svetega baskijskega mesta resnične. Poročevalec Sandro Sandri piše:

»Strahotna tišina je vladala v Guernici, kjer je rdeče barbarstvo sagrašilo zločin, ki presega daleč strahote požara mesta Eibarja. Asturijski »dinamiteros« (bataljoni rdečih, ki se poslužujejo v boju samo dinamitnih nabojev) so v enem samem dnevu, bilo je to v terek, porušili hišo za hišo s tem, da so jih s dinamitom pogrnili v zrak, potem pa zaigali, da je bilo razdejanje popolno. Bedasta vest o bombardiranju mesta po letalih, ki jo je objavil radio Bilbao in jo je potem raztrosil francoski in angleški tisk, je lažniva. Guernica ni bila bombardirana od letal in je tudi ni bilo treba bombardirati, ker v njej ni bilo nobenega vojaškega poslopja in naprave, ki bi delali napotje nacionalistom. Na drugi strani pa tudi najhujša bombardiranja mest, kot na primer Elguete, kjer so stale rdeče topovske baterije, ni povzročile tako strahotnega razdejanja, kot ga vidim v Guernici in ki ga imajo na vesti rdeči asturijski »dinamitniki« letalske bombe, ki padajo s zraka, rušijo hiše od zgoraj navzdol. Hiše v Guernici pa so porušene od spodaj navzgor, torej s dinamitnimi naboji. Redki prebivalci, ki so še ostali, vsi pripovedujejo o dinamitnikih, kako se kot divje bestije drveli po ulicah in pred svojim begom spuščali v zrak hišo za hišo. Po ulicah se še vlačijo dušljivi smrad dinamitnih nabojev.

General Queipo de Llano je izjavil, da so lažnive vse vesti, ki se širijo o bombardiranju Guernice. Civilno prebivalstvo bombardirajo madridska letala, ki so bombardirala mesta, ki leže 100 km za bojiščem. Vlada letala so bombardirala tudi Malago in Lopera in zapovedal sem nacionalističnim letalom, da naj bombardirajo Jaen, da se bo videlo, da tudi nacionalistična letala lahko bombardirajo z istim uspehom kakor vlada.

Francoska politika v Srednji Evropi

Zanimivosti o Beckovem potovanju v Bukarešto Pogodbe med Italijo in Romunijo ne bo

Curih, 4. maja. T. G. Pariški dopisnik »Neue Zürcher Zeitung« pošilja svojemu listu zanimive podatke o delovanju francoske diplomacije na področju srednje Evrope, kjer se pariška vlada zadnje čase posebno prizadeva, da bi zaustavila osvajaško politiko Nemčije in Italije.

Znano je, tako pravi članek, ki je svoje informacije dobil od zunanjepolitičnega urednika Pertinaxa v »Echo de Paris«, da je Italija v Romuniji predložila načrt za dvostransko prijateljsko pogodbo. Takšna pogodba bi nasprotovala francosko-romunskemu sodelovanju predvsem, ako vzamemo v obzir današnjo Nemčijo prijazno usmerjenost italijanske politike. Vest o tej nameravani pogodbi je prinesel Leonu Blumu bivši romunski zunanji minister Titulescu sam osebno. Na podlagi tega je francoska vlada v sporazumu z angleško vlado Romuniji odsvetovala, naj nikar ne skle-

Politične smernice dr. Mačka

Belgrajskemu »Vremenu« je dal dr. Maček obširno in precej iskreno izjavo, v kateri je opisal razmerje med zastopništvom Hrvatov in belgrajsko združeno opozicijo. Dejal je: »Naša moč, moč rajnega Stefana Radića in moja je poleg drugega tudi v tem, da mi ljudstvu pripovedujemo prav isto, kar govorimo politično za zeleno mizo med štirimi očmi. Naš narod, ki nam je dal pooblastilo, da v njegovem imenu vodimo politiko, je vedno točno obveščen o vsem, kar delamo in kar nameravamo. Nobeno politično dejanje se pri nas ne izvede, da narod ne bi bil o njem pravočasno obveščen in da nanj ne bi dal svojega pristanka. Na žalost pa smo večkrat imeli priliko, da smo se prepirali, kako imajo neki voditelji erbakih strank in skupin dva govora: tisti, ki ga govorijo svojem ljudstvu, je zelo pogosto drugo, kakor pa tisti, ki ga slišimo mi tu, kadar govorimo z nami za zaprtimi vrati. To je razlog, zakaj smo mi večkrat naglasili njim in vsej javnosti: da je potrebno, da oni svojim pristajem povedo odkrito in točno, v čem je hrvatsko vprašanje, kako ga postavljamo mi, kaj pravimo in kaj pričakujemo. Ob takih razmerah je jasno, da erbaka javnost ne more imeti prave slike o stvari, o kateri bi morala jasno soditi in po tem pooblastiti svoje predstavnike, da delujejo v njenem imenu po točno določenih smernicah, ki jih mora narod v tako veliki stvari, kakor je reševanje hrvatskega vprašanja, dati.«

Dopisnik »Vremenu« g. Branko Strazič je poročal, da je dr. Maček govoril »precejšnjo nejevoljo v glasce«. Nadalje pravi, da mu je dr. Maček dejal, kar je že velikokrat povedal tudi svojim pristajem: »Ako naših ciljev ne izvajujemo mi, jih bodo izvajali naši otroci ali naši vnuki.« Nato se dopisnik ponudi pri kategorični izjavi, ki je na hrvatskem od 20. junija 1928 skoraj vsakdanji pojav in ki je obsežna v besedah: »Hrvatje ne bodo šli nikoli več v skupen parlament,« in se vprašuje, ali taka beseda v političnem delovanju sploh obstoja. Tu je dr. Maček prekinil dopisnika, ki mu je hotel zastaviti novo vprašanje, z besedami: »Moremo vztrajati, čeprav tudi sto let.« Način, kako si dr. Maček in njegova skupina želi, da bi bilo hrvatsko vprašanje rešeno, je obsežen v besedah: »Vse in naenkrat, torej s temeljito operacijo. K temu stališču pripominja dopisnik: »Na tem »vse in naenkrat« je do sedaj vedno obstala vsaka akcija. Ni mogoče oporekati, da bi med Hrvatmi ne bilo elementov, ki so postali nevrozni, ali drugih, ki imajo več smisla in potrebe po oportunistu v politiki, ali konec koncev tudi takih, ki ne odobravajo čisto demokratičnega načela dr. Mačka in ki zahtevajo nasilnejše metode fašizma. Toda teh elementov dr. Maček ne vzame resno iz enostavnega razloga, ker so po številu neznačni. Enim in drugim pa prav te dni sporoča po svojem glavnem glasilu »Seljaški dom«, da morajo vedno imeti pred očmi, da jih mora voditi hrvatski kmečki narod, ne pa da bi ga oni vodili...«

Auto zavozil v reko opolnoči

Dva vinjena potnika sta utonila

Belgrad, 4. maja. M. Za časa velikonočnih praznikov, ki so potekali v miru, z izjemo drznega poskusa vloma v Peričevo puškarno, se je zgodila tudi težja avtomobilska nesreča v Topčideru. Na praznik sta se dva precej vinjena delavca ob pol 1 ponoči odpeljala z avtomobilom na Banovo brdo. Šofer, ki je bil trezen, ju je zaradi močnega naliva vozil zelo počasi, vendar pa ni videl v Topčideru, da so na mestu starega mostu postavili v zadnjem času malo boljši nov most na drugi poti ter je zavozil na prejšnji stari most, ki ga pa danes ni

več. Šofer je opazil nevarnost šele nekaj metrov pred reko ter je naglo zavril avtomobil. Zaradi spolzkosti tal pa je avtomobil zdrknul v reko, ker ni bilo nobene ograje, ki bi ga mogla zadržati. Nameščena je bila le slabotna deska. Šofer, ki kljub temu ni izgubil hladnokrvnosti, je hitro razbil okno in se rešil s plavanjem, medtem ko sta oba delavca utonila v zaprtim avtomobilu. V zvezi s to nesrečo je policija danes zaprla podjetnika Avramenka in inženjerja Boro Velkovića, ker nista dovolj ogradila nevarnega mesta.

mestnika Pavla na kronanje angleškega kralja pri- ložnost razčistiti vsa še nejasna vprašanja v zvezi z najnovejšimi zunanjepolitičnimi dogodki.

Mussolini se prikazuje vedno bolj v luči odločnega protivnika proti prizadevanjem Francije in Anglije. Zvezel se je z Nemčijo, da skupno razbijeta vse obstoječe pogodbe, ki jamčijo skupen nastop večjega števila držav proti vsakemu motilcu miru ter da v prvi vrsti porušita Zvezno narodov. »Tempove« dopisnik v Rimu je javil svojemu listu, da je Mussolini zahteval od Göringa brez-pogojno podporo v Španiji, ako hoče Nemčija računati na italijansko podporo v borbi za oslabitev Zveze narodov in proti francosko-angleškemu na- črtu zapadnoevropske varnostne pogodbe, ki jo Nem- čija odklanja in hoče mesto nje samo dvostranske varnostne pogodbe z vsemi svojimi zapadnimi sosedi.

Potem takem velja delavnost francoske di- plomacije v Podonavju napornom, da prekriža račune italijansko-nemške zveze, ki ji zvesto stoji na strani tudi Poljska, ki na vsak način hoče osamiti in obkoliti Češkoslovaško ter razbiti Malo zvezo.

„Nacionalne strune“ v Sovjetiji

Varšava, 4. maja. C. Ves poljski tisk se odlo- cho obrača proti člankom, ki jih je začelo objavljati sovjetsko časopisje z namenom, da seje nezaupa- nje med Poljsko in tako imenovanimi malimi dr- žavami srednje Evrope in Balkana. Sovjetski tisk hoče naenkrat igrati od nikogar njemu ne pover- jeno nalogo varuha malih držav in posebno jemlje v zaščito Romunijo, in kar je še bolj smešno, Madjarsko, češ da ju ogrožajo imperialistični cilji Poljske.

Poljsko-romunski sporazum je sedaj trn v peti sovjetske politike, ki je pod Titulescuom zadržno računala, da bo dobila skozi romunsko ozemlje di- rektno zvezo z Češkoslovaško, in zato skuša sedaj sovjetsko časopisje prepričati male države, da je njihova varnost zagotovljena samo po paktnu Pariz- Moskva. Na Poljsko zlivajo sedaj moskovski in- ternacionalci ves strup tiste carske nacionalne po- litike, ki ni mogla trpeti Poljakov, in ji podtikajo celo namen, da si s nemsko pomočjo osvoji Ukrajino ter postane nekaka varhinja Madjar- ske in Romunije pa mogoče celo Bolgarije in Jugoslavije.

Poljsko časopisje sodi, da je Stalinov notranji režim prišel v tako zagato, da sedaj z vso močjo udara na nacionalne strune Rusije pa da, če treba, tudi izzove vojno, v kateri bi po nje- govem mnenju v prvi vrsti žel ruski komunizem. — Iz tega je treba tudi razlagati podvojeno akcijo komunistične internacionale posebno na Poljskem in na Balkanu. Zato pa Stalin tudi odstopa čedalje več svoje moči rdeči armadi, ki igra glavno vlogo v njegovi politiki.

Na praznik sv. Florijana

Požar v Tržiču

Ogenj je uničil trgovino Antona Ješeta

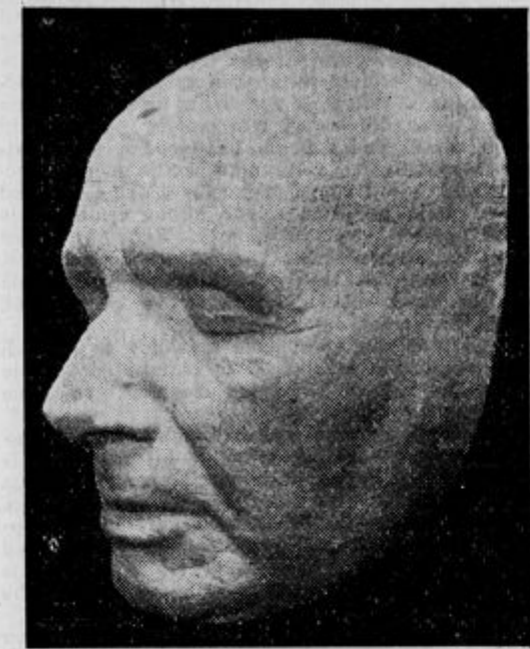
Tržič, 4. maja. Danes je v Tržiču velik praznik. Ko je pogorel velik del Tržiča leta 1811, so napra- vilni naši predniki zaoblubo, da praznujejo praznik sv. Florijana z vso slovesnostjo. Delo počiva v vseh tovarnah in delavnicah. Vsako leto je ta dan ve- likočastni, ki se je udeležijo tudi mnogi okoliščani. V jutranjih urah so hoteli Tržičani v župno cerkev z godbo k osmi sv. maši. Ko je osma sv. maša minila, so začeli biti v zvoniku plat zvona, ki je oznanjal požar. Gost in črn dim se je vil iz strehe dvonadstropne hiše g. Antona Ješeta v Cer- kveni ulici. Lastnik te hiše ima trgovino z usnjem in lepo čevljarstvo podjetje. Iz srednjega okna v podstrešju je naenkrat pričel žvigit plamen. Čevl- jarsko podjetje Ješe je dobilo v zadnjem času več- najhuj naročil in zato je bilo odrejeno, da so v prirezovalnici in šivalnici nekateri delavci delali tudi danes. Nek delavec je zlit v peč nekaj tekočega lepila, kateremu je bil primešan aceton in druge gorljive snovi. Vse to je prišlo v zvezo z ognjem. Naenkrat je nastal v prirezovalnici ogenj, da so

se delavci komaj rešili. Ogenj se je razširil na vse podstrešje, kjer je bila velikanska zaloga usnja in drugih čevljarških potrebščin. Gasilci so hoteli iz cerkve po brizgalno. V dobri uri je bil velik požar omejen. Posebno veliko škodo je imel lastnik na številnih čevljarških strojih. Šele par let stoji po- slopie, ki ima strop prirejen za montažo težkih strojev in to je rešilo ostali dve nadstropji in pri- tleži pred požarom. Gasilci so bili v veliki nevar- nosti, ker je letela opeka s strehe. Ljudja so s strahom čakali, da se ne bi požar razširil na ostale s slamo krite hiše. Gašenje je bilo težko v ozki Cerkveni ulici. Omejitve požara je bila mogoča zato, ker je Ješetovo poslopje izredno visoko in v uri gašenja ni bilo vetra. Procesijska je šla za Virjem in po Glavnem trgu ter preko grada v župno cer- kev, ker je bila radi požara Cerkvena ulica ne- uporabna. Vsi Tržičani pa so ponovno sklenili, da hočejo sveto obljubo svojih prednikov, to je pra- znovanje sv. Florijana, v bodoče še bolj vestno izpolnjevati.

Zadnje slovo od Mateja Hubada Proti osrednjemu cestnemu fondu

Ljubljana, 4. maja.

Občutje žalosti, ki je objelo ves slovenski svet in pa tudi kulturno javnost bratskih narodov obvesti o smrti Mateja Hubada, se je danes manifestiralo na veličasten način. Slovenska javnost in z njo zastopniki državnih oblasti, hrvatske umet-

Posmrtna maska Mateja Hubada, ki jo je odlil kipar g. Sajevic

nosti, so dokumentirali svoje globoko spoštovanje, ki so ga gojili do »očeta slovenske pesmi« Matije Hubada.

Davi je bilo truplo iz hiše žalosti. Pred škofijo prepeljano v Glasbeno Matico. Mateja Hubada so prihajale krogiti velike množice prebivalstva. Ves v cvetju, s solzami in molitvami obdan je Matej Hubad imel na mrtvaškem odru pošteno in odkritosrčno priznanje naroda za svoje zasluge. Poslopje Glasbene Maticе je bilo drapirano v črnem, enako tudi poslopje opernega gledališča, kjer je Matej Hubad dolga leta plodovito delal.

K žalnemu sprevodu so se zbrali številni odličniki. Uvod v žalno svečanost je pričel ob 4 zbor fanfar z balkona Glasbene Maticе v Vegovi ulici. Nato pa je g. stolni dekan dr. Kimovec ob asistenci opravil cerkvene obrede in žalne molitve za pokojnika. Pevski zbor Glasbene Maticе je pod vodstvom opernega ravnatelja Poliča z učinkovito harmonijo zapel Gallusov madrigal »Glejte, kako umira pravnik«. Prvi se je poslovił nato v imenu Glasbene Maticе predsednik dr. Vladimir Ravnihar, ljubljanski podžupan. Očrtal je delo in zasluge pokojnika, ki je bilo posebno važno za vzgojo narodne samozvesti Slovencev. Hubad je na pevskega polju napravil toliko, da si moramo Slovenci na vsakem drugem polju želeli vsaj po enega Hubada za utrditev naše narodnosti.

Za dr. Ravniharjem je govoril prof. dr. Božidar Širola v imenu Jugoslovanske akademije znanosti in umetnosti v Zagrebu, katere častni član je bil pokojnik. V imenu hrvatske kulturne javnosti je naglasil, da so Hrvatje znali ceniti pomen Mateja Hubada in da je največja kulturna ustanova v Zagrebu že pred leti imenovala Hubada za svojega častnega člana.

V imenu Glasbene akademije v Zagrebu je govoril rektor Lhotka, ki je v toplih besedah naglašal spoštovanje vseh hrvatskih umetnikov do pokojnika. Glinjiv govor je imel v imenu konzervatoristov g. Frelih. Poslovil se je od pokojnika kot vzgojitelja glasbene mladine, kot dobrega očeta in pospeševalca mladih ljudi. Občinstvo se je po vseh govorih obdolžilo spomina pokojnika z vzkliki: »Slava!«. Pevski zbor članov Glasbene Maticе in Akademskoga zbora je nato pod vodstvom g. Poliča zapel Foersterjevo žalostinko »Umrl je moč«. Izpred Glasbene Maticе se je po Kongresnem trgu, Selenburgovi in Knaflijevi ulici razvil veličasten sprevod. Na čelu spreveda je korakala godba »Slogec, ki je igrala žalostinke, nato oddelek Sokola ter skoraj vsi polnoštevilni pevski zbori Hubadove župe. Na čelu je pevske žube iz Skarucne, rojstne občine pokojnika, nesel krasen venec. Sledili so člani konzervatorija, Glasbene Maticе, komponisti

— Pri zlati žili, bolečinah v križu, zastojem krvotoka jeter in nezadostnem izločevanju iz žolca, nastalih vsled zapeke, se dosežejo vedno odlični uspehi z naravno »Franz-Josefovo« grenko vodo. Bolniki radi jemljó preizkušeno »Franz-Josefovo« grenko vodo in jo dobro preneso tudi pri večkratni porabi.

Ogl. reg. S. br. 30474/35.

Udarjen in zaboden, nato obešen

Zreče, 3. maja.

Pred tednom dni so v Loški gori nad Zrečami našli v gozdu obešenega Alojzija Kladnika, ki je služil za hlapca pri posestniku Pačniku. — Mrtvaški oglednik je obešenca sicer pregledal, vendar ni bilo na njem opaziti kakih znakov, iz katerih bi se dalo sklepati, da gre za zločin ali nasilje. Zaradi tega so Kladnika, ki je bil star že blizu 70 let, zakopali v Zrečah, ne da bi kaj sumili.

Med ljudmi so se začele širiti razne govorice, da je bil pok. hlapec z nasiljem udarjen po glavi, zaboden v prsa in šele potem obešen v gozdu, ker da je imel na prsih majhno rano, s katere so pri umivanju zmilili kri. Vse to je dalo orožnikom povod, da so začeli o stvari poizvedovati.

V Zreče je prišla sodna komisija, ki je Kladnikovo truplo izkopala. Pri raztelesenju so res našli rano od noža na prsih in sled udarca na glavi. Očividno je, da so morali storilci najprej Kladnika z udarcem po glavi omotiti, nato zabosti z nožem v prsa, nakar so ga zanesli skoro pol ure daleč v gozd in ga tam obesili.

Sum storilstva je padel na Pačnike. Kladnik je namreč služil pri njih za hlapca že nad 17 let in skoro samostojno vodil gospodarstvo. Pačnik ima namreč samo enega otroka, hčerko Marijo, ki je stara 35 let. Stari Pačnik je bil obljubil, da bo poivovico posestva izročil pok. Kladniku, kar pa ni bilo prav hčeri Mariji in njenemu ženinu Lamutu Ignaciju. Okrog njiju se je sedaj zgostil

in drugi glasbeni umetniki. Devet ljubljanskih pevskih društev se je udeležilo spreveda, druga društva pa so poslala številne vence. Pred krsto so korakali tudi predstavniki Hubadove župe: dr. Švigelj, Prelovec, Venturini in Premelj. V sprevodu so nosili visoka odlikovanja pokojnika. Voz s krsto pa je spremljala častna straža naših pevovodij in pevcev.

Za krsto in za sorodniki so šli ban dr. Natlačen, divizionar Tonič, župan dr. Adlešič, zastopnik univerze in Slovenske akademije znanosti dr. Kidrič, podžupan dr. Ravnihar, zastopnik Jugoslovanske akademije znanosti in umetnosti v Zagrebu dr. Širola, predsednik Glasbene akademije v Zagrebu Lhotka, predsednik Narodne galerije v Ljubljani dr. Windischer, francoski konzul g. Remeran, predsednik Profesorskega društva Grafenauer, ravnatelj konzervatorija Betetto z vsem učiteljskim zborom, predsednik Pevske zveze Lavrič, častni predsednik »Ljubljane« Šturin in drugi.

Pred opernim gledališčem se je žalni sprevod ustavil. Operni orkester je pod vodstvom g. Stritofa dovršeno zaigral prekrasni rekviem, Oton Zupančič je v pesniškem slogu očrtal zasluge Mateja Hubada za slovensko gledališče in slovensko umetnost. Zadnja postaja na žalni poti je prav ta dom umetnosti, za katerega se je Matej Hubad toliko trudil in ga toliko ljubil.

V imenu Hubadove župe se je poslovil od pokojnika predsednik dr. Švigelj, ki je v svojem govoru naglašal pokojnikove zasluge za zblizanje vseh južnoslovanskih pevcev.

Pod vodstvom g. Prelovca so pevci Hubadove župe zapeli Prelovčovo žalostinko »Poljana tožič«.

Sprevod se je razvijal ob ogromnem špalirju občinstva po vsem mestu. V kapelici na pokopališču je zapel vokalni kvintet Jalenovo nagrobno »Ušliš nas Gospod, na grobu pa se je poslovil od njega predsednik pevskega zbora Glasbene Maticе Silvan Pečenko, Matičarji pa so mu zapeli pesem, ki jo je pokojnik najbolj ljubil, namreč koroško »Gor čez izaroc«.

Mateju Hubadu večna slava!

Dr. Baldomir Savinšek, Topolšica:

Ugotavljanje tuberkuloze

Z znanstveno poglobljenim spoznavanjem tuberkuloze začnemo se šele prava doba uspešnega zdravljenja in zatiranja te bolezni. En človeški vek je komaj prešel, odkar je spoznan in dognan povzročitelj jetike, malo več nego en vek, odkar je dognana tuberkulozost te bolezni, odkar so zavedno ločili tuberkulozo od drugih bolezni. Pojmi o tuberkulozi danes niso več tako nejasni in njeno spoznavanje je doseglo visoko stopnjo. Nič več ne prihaja zdravnik samo k posteljam bolnikov, katerim postavlja diagnozo že svojci, katerim na vročinskih licih stoji zapisana usoda, nego na podlagi rane diagnostike, ki se je razvila iz radovednega vprašanja, »kakšna je tuberkuloza v početku«, rešuje mlada življenja, ki bi sicer morda iz nevednosti klonila pod veliko trdo naloženo težo, rešuje one, ki bi morda pod namišljeno boleznijo životalili, dasi se v pravu na polno zdravo življenje.

Tega etari zdravnik še iz začetka tuberkulozne dobe, kakor bi skoro lahko imenovali dobo po odkritju bacila tuberkuloze, niso zmogli. Z več ali manj ereče so poskušali na podlagi izpovedi bolnika, ki je tožil o bolečinah v hrbtu, o povišani temperaturi, kašlju, ki ga davi vse noči, euhem pokašljevanju čez dan in izpljuvanju gnojia, pa morda celo krvi, postaviti diagnozo jetike, ki je pa bolnik morda niti imel ni kljub slabemu teku, hujšanju in znojenju, težki sapi, ako ni morda po vsestranskem pregledu (opazovanje, pretipanje, poklep in osluškovanje bolnika) iste potrdil eden diagnostičnih pripomočkov. Od teh prvih je pregled izpljunka, ki je pokazal povzročitelja — klico tuberkuloze, to malo bitje, ki ni niti živalica, niti rastlina, ki pa živi v izločinah bolnega telesa, gnoju jetičnih ran, v vlažnem kotu bolnikove sobe, od bolnika izkašljanjih, v zraku ležečih kapljicah, povsod, kjer nedostaja svetlobe, zraka in čistote.

To majhno bitje, ki se razvija in včasih množi v človeškem telesu, ki prehaja v kri, mezo in druge soke človeškega tkiva in po teh v sama pljuča ali njim oddaljene organe (kosti, sklep, ledvice, kožo i. dr.), kjer povsod preplavlja iste s strupenimi sebi svojiskimi enovmi, je prineslo nove odločitve v spoznavanju tuberkuloze. Njegova najdba in dognanje je za praktične svrhe absoluten znak tuberkulozne obolenja. Za diagnozo tuberkuloze ni dovolj opazovanje celotne zunanosti, tipa in rase bolnika, iskanje zunanjih znakov, ki po izkušnjah govorijo za tuberkulozo, tipanje bolnika in najdba morda kakih večjih žlez, poklep prsnega koša, s katerim išče zdravnik zamolkih točk in pasov, osluškovanje pljuč, v katerem doživlja sekunde njih življenja — ne, vse to so sicer veliki pomočniki diagnostike, katerih rezultati pa sami za sebe, brez zveze z drugimi pripomočki, niso vedno zanesljivi. Izpljune, izkašljan iz bolnega razmečtanega pluč-

Ljubljana, 4. maja.

Danes dopoldne je bila v sejni dvorani Zbornice za TOI važna anketa, ki jo je sklicalo Društvo za ceste. Anketa je obravnavala vprašanje naših cest v zvezi z načrtom o ustanovitvi zakona o osrednjem državnem cestnem fondu. Zborovanje je vodil predsednik Društva za ceste doktor Vinko Vrhunec, navzoči pa so bili med drugimi predsednik Zbornice za TOI Jelačin in podpredsednik ravnatelj Skube, za Zvezo industrijcev podpredsednik Janko Jovan in glavni tajnik doktor Adolf Golja, za Zvezo trgovskih združenj gospod Franjo Škrbec, za Inženjersko zbornico predsednik inž. Mirko Pirkmajer, za Združenje inženjerjev in arhitektov predsednik inž. Mačkovšek, za Avtomobilski klub dr. Ciril Pavlin, za Zvezo za tujski promet ravnatelj dr. Ciril Žižek, za mestno občino in univerzo pa un. prof. inž. Hrovat, za Društvo hišnih posestnikov g. Frelih ter drugi. Navzočni so bili nekateri narodni poslanci, med temi dr. Koc in dr. Šemrov.

V uvodnem referatu je dr. Vrhunec podrobno analiziral sedanji načrt zakona o cestnih fondih ter ugotovil velike nedostake v tem načrtu. Odločno se je izjavil proti ustanovitvi osrednjega državnega cestnega fonda, v katerem naj bi se zbirala vsa sredstva. Slovenska banovina bi bila z ustanovitvijo takega fonda najbolj oškodovana, čeprav najbolj potrebuje novih važnih velikih cest.

Prvi govornik za predsednikom je bil gospod Jelačin, ki se je izjavil proti centraliziranju osrednjega cestnega fonda v Belgradu.

Zelo tehten in stvaren govor je imel glavni tajnik Zveze industrijcev g. dr. Adolf Golja. Doktor Golja je obrazložil stališče Zveze industrijcev k vprašanju cestnih fondov. Odločno je odklonil misel o ustanovitvi centralnega državnega cestnega fonda. Vsa naša javnost je soglasna v tem, da je sedanje slabo stanje cest v Sloveniji nezdržno. Način ustanavljanja cestnih fondov pa je v sedanjem načrtu zakona bistveno zgrešen. Osrednji državni cestni fond sploh ni potreben,

temveč naj se ustanavljajo cestni fondii le po posameznih banovinah. Iz sredstev posameznih banovinskih fondov naj se izvedejo rekonstrukcije tako državnega, kakor tudi banovinskega cestnega omrežja. Odločno nastopi proti vagonski davščini v kakršnikoli obliki, ker ta davščina nesorazmerno obremenjuje tovorni promet. Sredstva za rekonstrukcijo cestnega omrežja naj se dobe iz že obstoječih davščin, zlasti naj se vanj dotirajo dohodki iz trošarin na cement in bencin in naj se vnesejo tangente vozaških taks na prevozna sredstva, to je na motorna vozila.

Govornik je opozarjal na neenako porazdelitev davčnih bremen. Državni dohodki so narasli zaradi povišanja narodnega dohodka v drugih delih države, ne pa v Sloveniji. Izjavil se je proti temu, da bi se ves denar države koncentriral v Državni hipotekarni banki. Ta privilegirani denarni zavod naj izpove svojo nalogo in svojo dolžnost tudi pri rekonstrukciji cestnega omrežja. Drž. hip. banka naj da cestnim fondom na razpolago primerne kredite, čista sredstva cestnih fondov pa naj se uporabijo le za obrestovanje in za amortizacijo takih kreditov. Uveljavi naj se načelo, da se vsa zbrana sredstva porazdelijo v onem cestnem področju, kjer so bila zbrana.

Tangente onih davščin, glede katerih se pri plačilu še ne ve natančno, kdo jih stvarno nosi, na primer pri carinah na avtomobile, pa naj se porazdeli med cestne fode sorazmerno z davčno obremenitvijo posameznih okrožij.

V imenu Združenja trgovcev je govoril gospod Franjo Škrbec, ki se je v glavnem priključil izjavljanju predgovornika. Za njim je govoril bivši podban dr. Pirkmajer, ki je opozarjal, da se rekonstrukcija cest ne bo dala izvesti brez potrebnih žrtv.

Zastopnik mestne občine in univerze inž. Hrovat je strokovno podprl izjavljanja dr. Golja in njegove pomisleke glede načrta o ustanovitvi osrednjega cestnega fonda.

V imenu Avtokluba je govoril dr. Ciril Pavlin, ki je prav tako odklonil sedanji načrt.

V imenu Zveze za tujski promet je govoril ravnatelj dr. Žižek, ki je opozarjal na veliko škodo, katero trpi naš tujski promet zaradi slabega stanja naših cest in da bo škoda še večja, če se ceste takoj ne popravijo, oziroma uredijo. V podobnem smislu je govoril tudi predsednik Društva hišnih posestnikov g. Frelih.

Predsednik dr. Vrhunec je nato reazimiral vso debato, ugotovil, da slovenski gospodarstveniki in vsa naša javnost odklanjajo sedanji načrt o cestnem fondu ter je prečital resolucijo, sestavljeno v tem smislu. Resolucija je bila soglasno sprejeta ter bo poslana vsem odločujočim činiteljem.

keje do razcepa dušnikov, odščitne s posebnimi klešami kosček sumljivega tkiva, ki ga v laboratoriju otrdnejo, razrežejo v drobne listke in pregledavajo v njih sestavu tuberkulozi svojstvene posebnosti. Zal prav pri tuberkulozi ni priporočljiva metoda odčitka dušnikov (bronhografije) s pomočjo goste raztopine, ki na rentgenu pokazuje razplet vseh skoro najmanjših dušnic in njih napake. Slučna diagnostična metoda, a večja njena vrednost za zdravljenje, je direktno gledanje v preno votlino med razmaknjeni popljučnico in porebrico, kjer temni prostor razvlečuje majhna električna lučka in optična prizma kot skozi narobe obrnjen daljnogled prinaša zmanjšano sliko ožilenosti površine pljuč, popljučnico z kot proso velikimi rumenkastimi točkami, sediži tuberkuloznih bacilov, zrasline pri značajku (pneumotoraksu), na katerih zdravnik spoznava spremembe v živih barvah živega mesa, vidi potek žil in čisto samo življenjsko bilo — srce.

S tem obrisom je podan le del, bežen pogled na polje sodobne diagnostike, ki s svojim delom pomaga zdraviti ne neposredno, a posredno. Le s takimi metodami in uporabo vseh možnih pripomočkov more pričakovati medicina in človeštvo zmanjšanje zla, ker išče in najde tiste, ki se za življenje najti še dajo, in varuje one, ki bi mogli biti oškodovani radi veljivosti tuberkulozne klice.

Kako že »Regnum Christi«?

Izšla je 3. številka tega lista. Na naslovn strani ima krasno sliko Kristusa-Kralja. Potem prinaša program kongresa v Poznanju. Nato sledi članek P. Mueckermanna »Vexilla Regis prodeunt« (Zastava Kraljeva se dviga), ki ga preveva neki svet optimizem. Za tem so objavljena pisma desetih cerkvenih knezov, ki toplo pozdravljajo »Regnum Christi«: na prvem mestu našega domačega nadpastirja, potem ogrskega nadškofa Julija grofa Zichyja, dveh afriških, treh iz Kitajske, dveh iz Mandžurije, enega s Sumatre. Nekateri misijonskih školov so poslali celo že darove v podporo listu. V Afriki in Aziji vlada čudovito navdušenje za Mednarodno kat. propagando. Misijonarji vedo združenje vseh katoličanov v obrambo božjega kraljestva bolje ceniti kakor pri nas. Ne le goreče molijo za blagoslov tega gibanja, marveč se celo žrtvujejo in zatajujejo v ta namen, kakor je razvidno iz dopisov. Vseh dopisov iz mnogih dežel, ki na razne načine pozdravljajo to podjetje in mu obetajo svojo pomoč, je v listu 4.

V Ljubljani lahko dobi list vsak, kdor ne dobi na dom dostavljene, ali v pisarni »Regnum Christi«, ki je v franciškanskem konviktu: vhod iz pasaže, zadaj, III. nadstropje, Pavlova soba, ura za stranke vsak dan od 4—6 popoldne; ali pa v Jugoslovanski knjigarni. Vsak ga lahko dobi na vpogled, za mal dar, ali zaenkrat tudi zastoj. Vsak, kdor ga vzame, pa naj naznani svoje ime in naslov, da se mu pozneje lahko dološče. — Zanimivo je, da se tudi preprosti ljudje močno zanimajo za. Tako si ga naroča in ga v pismu navdušeno pozdravlja neki čevljar z dežele, a neki krojač mu je daroval 50 din.

Na deželo se pošilja vsem župnim uradom: na vpogled vsej duhovščini. Drugi duhovniki ali lajki, ki ga želijo posebej dobivati, naj pišejo samo dopisnico, ali si ga naroče osebno v pisarni ali knjigarni. (Naslov: »Regnum Christi«, Ljubljana). — Cena za Jugoslavijo je določena na 30 dinarjev. Kdor bi tudi to težko utrpel, a ga želi imeti, sme dati tudi manj. Seveda se pa raje vzame preveč kakor premalo. Položnice se bodo priložile šele 4. številki, ki izide po kongresu.

List in z njim združeno gibanje, ki ga daljna tujina tako navdušeno pozdravlja in tako visoko ceni, po pravici pričakuje, da ga tudi domovina primerno sprejme in podpira.

— Putnik prireja od 29. maja dalje vsako soboto tedenske izlete z železnico na pariško razstavo po zelo ugodnih cenah. Podrobnejše informacije pri vseh biljetarnicah »Putnika«.

Bivši orožnik zaklal dekle

Grozovit umor v Ivanjkovcih. — Morilec je zbežal

Sinoči ob pol 11. se je pripetil v Ivanjkovcih strahoten zločin, ki je silno razburil vso okolico. Ob navedenem času so se začeli iz neposredne bližine Petovarjeve hiše v Ivanjkovcih klicati na pomoč, ki pa so takoj zamrli. Ljudje, ki so te klice začuli, so pohiteli iz hiše ter našli na poti ležati vso v krvi 24letno blaginjičarko pri trvdki Petovar Angelo Novak. Bila je strahovito razmesarjena, emela je neštevilne vbojdlaje in rane z nožem na celem telesu. Ko so jo dvignili, je bila že nezvestna. Naložili so jo takoj na voz ter jo naglo peljali v Ormož v bolnišnico, vendar je že na poti za posledicami ran in zaradi izgube krvi izdihnila. Voz se je obrnil nazaj in truplo nesrečne mladenke so zapeljali v Svetinje ter ga pustili v tamošnji mrtvašnici, kjer bo danes obdukcija. Strahovit zločin je zagrešil 32letni bivši orožniški kaplar Lipovec Avgust iz

občine Trava v čabarskem okraju. Lipovec je doslej kaplarski čin v orožniški službi ter je služil kot orožnik dve leti v Ivanjkovcih. Lansko leto pa je bil iz službe nenadoma odpuščen in je odšel v svoj domači kraj. Pripovedoval je sicer, da je tam prostovoljno izstopil iz službe, vendar je bil vzrok odstopa drugačen. Zdi se, da sta se takrat, ko je Lipovec služboval v Ivanjkovcih, dobro razumela s pokojno Angelom Novak, ki je bila dno iz Šmarja pri Jelsah ter je bila že nekaj let v službi pri trvdki Petovar kot blaginjičarka. Bila je vestna in pridna ter so jo vsi radi imeli. Po Lipovčevem odhodu pa se je razmerje med obema ohladilo. Lipovec je sicer še pogosto pisal Novakovi, pa očitno ni prejel več odgovorov, ker se je pred nekaj dnevi nenadoma zopet pojavil v Ivanjkovcih precej razburjen. Sumijo, da je morilec zbežal proti Avstriji.

Drobne novice

Koledar

Sreda, 5. maja: Pij V., papež; Irenej, škof.

Novi grobovi

† Na Rakeku je neizprosnna smrt ugrabila ugledni družini Faturjevi sinčka Ladkota, ki je po kratki bolezni izdihnil svojo dušo in se preselil med nebeske krilatce. Pokopali ga bodo na Vnebohodu na domačem pokopališču. Blag mu spomin! Zaljubljenim staršem naše iskreno sožalje!

† Gorisane pri Medvodah. V Ljubljani je umrl tukajšnji posestnik in gostilničar gospod Josip Možina. Pogreb bo na Vnebohodu ob pol 3 popoldne izpred mrtvašnice Zavetišča sv. Jožeta na Vidovdanski cesti na pokopališču k Sv. Križu. Naj v miru počiva! Zaljubljenim naše iskreno sožalje!

Osebnosti

Na elektrotehničnem oddelku ljubljanskega vseučilišča so bili diplomirani za inženjerje elektrotehnike gg.: Gruden Mirjan iz Ljubljane, Samuda Ivan iz Maribora in Trost Janko iz Maribora. Čestitamo!

Svoji k svojim!

Za pranje perila uporabljajte vedno le res domače izdelke! To je

PERION

pralni prašek — naš slovenski izdelek.

— **Otvoritev sezone v Rogški Slatini.** 1. maja je bila v Rogški Slatini otvorjena sezona a slovesno službo božjo v zdraviliški kapeli sv. Ane, ki jo je daroval v prisotnosti ravnatelja zdravilišča gospoda Grančarja, gostov, vsega uradnega in namuščenega ter velikega števila domačinov svetokriški nadžupnik gospod Vajda. Sv. opravila se je udeležil tudi gosp. dr. Maček s svojim spremstvom. Otvorjenosti so bili tudi vsi trije vrelci »Tempele«, »Styria« in »Donat« ter restavracija »Sveta Srečanja«. Gostje se sprehajajo po parku in se pridno poslužujejo vseh kopaliških in zdravstvenih naprav, ki so vse pripravljene za sprejem večjega števila zdravilja potrebnih.

— **XVIII. letni kongres Jugoslovanskega zdravniškega društva** se vrši od 3. do 5. oktobra t. l. v Novem Sadu. Na kongresu se bodo obravnavale sledeče teme: a) akutne infekcijske bolezni s socialnega in kliničnega vidika posebnih bolezni; b) alkoholizem z medicinskega in socialnega gledišča in c) tuberkuloza med Slovani. Na dnevnem redu pa so tudi razna aktualna stanovska vprašanja. Glavni referent za infekcijske bolezni bo prof. dr. Kosta Todorović, šef infekcijske bolnišnice v Beogradu; glavni referent za temo o alkoholizmu pa dr. Miloš Popović, upravnik kliničnih bolnišnic in vodja abstinencijskega pokreta v Beogradu. Prijave za predavanja s točnimi naslovom teme in predavatelja se morajo poslati najkasneje do 1. septembra t. l. direktno na sekretariat Jugoslovanskega zdravniškega društva v Beogradu, Zeleni venec 1—3, Dom Srpskog Lekarskog društva. Po zaključku kongresa se vrše razni izleti. Za olajšave na železnici etc. bo pravočasno preskrbljeno. prava slovenskega zdravniškega društva v Ljubljani.

— **Propagandne zaklopne znamke za XVII. ljubljanski spomladanski velesenej** so izšle. Na razplogo so s slovenskim, srbohrvatskim (latinica in cirilica), nemškim ali francoskim napisom v lični in okusni izvedbi. Uprava ljubljanskega veleseneja dostavlja p. n. tvekdam na željo znamke brezplačno na razplogo in prosi, da z njimi opremljajo vse svoje poštnice pošiljke. Pošta uprava je uporabo teh znamk dovolila.

— **Banatsko vino v Ljutomeru.** Zveza gostilniških združenj nas naproša za sledečo objavo: Pod naslovom ste posneli iz »Deutsches Volksblatt«, Novi Sad, poročilo, da so ljubumerski gostilničarji kupili pošiljko banatskega vina, ki ga je poslal neki veletrgovca z vinom iz Vršca ter ga celo drago plačali. Po izvršenih ugotovitvah izjavljamo, da ne toči niti ena ljubumerska gostilna banatskega vina, vsled česar je bila reklama na banatsko vino popolnoma neumestna. V ljubumerskih gostilnah se toči tedaj le vino iz ljubumerskih gor.

— **Klubska turneja Avtomobilskega kluba kraljevine Jugoslavije na svetovno razstavo v Parizu.** V mesecu juniju t. l. se udeležijo naši avtomobilisti velikega avtomobilskega Rally-a na mednarodno razstavo v Parizu, katerega aranžira francoski avtomobilski klub za avtomobiliste vsega sveta. Ker je za tako veliko turnejo potovanje v koloni nemogoče, se je sklenilo, da bodo potovalni udeležniki na tem Rally-u individualno in posamezno tako, da morajo biti v Parizu dne 21. junija zjutraj in se tam javiti ob 9 predpoldne pri predsedstvu našega kluba — na središču francoskega avtokluba — Place de la Concorde 6-8. Vsi udeležniki na tem Rally-u dobijo brezplačen karne, mednarodno potrdilo za soferja, in mednarodno dovoljenje za avtomobil. Vpisnina za udeležbo znaša 50 francoskih frankov (približno 115 dinarjev). Francosko finančno ministertvo je dovolilo, da dobijo v Franciji vsi avtomobilisti popust pri cenah benecina, in sicer pri litru 0.60 frankov za največ 600 litrov. Druge olajšave za hotele, garaže, restavracije, gledališča itd. se bodo dobile ob priliki tombole, ki je zvezana z udeležbo na Rally-u. Člani mariborske sekcije A.K.K.J. se naprošajo, da prijavijo svojo udeležbo za to turnejo najkasneje do 8. maja t. l. pri tajništvu, Trg svobode 3. — Avtoklub, sekcija Maribor.

— **Litijski most popravila cestni odbor** ter premenjava popolnoma trhlje smrekove nosilne trame, ki so po preteku petih let izrabljeni, to pa radi tega, ker so komaj posekane trame vložili v most, namesto da bi les pustili posušiti ter katanizirati. — **Letos se vsi novi mostni nosilci,** kakor tudi hrastove mostnice, katanizirajo, da postane les odpornjši proti vlagi, stalni mokrotni in megli. Vsa dela se izvršujejo v lastni režiji ter se bo tako prihranilo par tisočakov. Slabo vreme pa močno ovira vsa dela na mostu. Ko bodo popravila končana, bo takoj razpisana dobava potrebnega lesa, mostnice, nosilnih tramov in vezi za jobe, dojenih v letošnjem proračunu, tako da bo potem tudi v jeseni izvršena generalna poprava litijskega mostu, ki menda samo še radi tradicije drži in kljubuje vodnim masam, ki jih letos stalno vali Sava proti Zagrebu.

— **Za binkoštno praznike priredi »Putnik«** sledeče izlete: trodnevni izlet v Benetke-Padovo 585 Din s prehrano in prenočitvami, trodnevni izlet Trst 155 Din vožnja, dvodnevni izlet Trst 145 Din vožnja, trodnevni izlet da Koroško 585 Din s prehrano in prenočitvami, trodnevni izlet Sušak-Crikvenica 485 Din s prehrano in prenočitvami. Prijave do najkasneje 10. maja 1937. Podrobne informacije pri vseh biljetarnicah »Putnik«-a, Ljubljana.

— **Pogreša se že od 11. februarja letošnjega leta** 57 letni Jože Modic, doma iz vasi Ravne št. 14, pošta št. Vid nad Cerkljico. Mož, ki je srednje postave, močnih, pripravih brk, drobnega, srepega pogleda in nosi lase počesane z leve na desno, je omenjenega dne odšel s krošnjo suhe robe z doma in se do danes še ni vrnil. Komur bi bilo o izginulem kaj znanega, naj blagovoli sporočiti na naslov: Marija Modic, pri g. Roku, železničarju, Rakek št. 110.

— **Za Binkošti 16. maja vsi v Postojnsko jamo,** kjer se vrši velika ljudska veselica, koncert itd. Popolna razsvetljava jame. Prijave sprejema Putnik, Ljubljana in Putnik Maribor ter izletna pisarna Okorn, Ljubljana.

— **Cesta se je pogreznila. Zavrže — Turki vrh:** Letošnje deževje je tudi našemu kraju povzročilo ogromno škodo. V mnogih vinogradih se je meljila zemlja v globino, zlasti tam, kjer je bilo zregulano za novi nasad. Najhujše pa smo prizadeli vsi posestniki ob novi banovinski cesti na Turki vrh. Uprav preteklo jesen je bila dovršena in z gramozom nasuta; vozili so se dan z dnem vozovi, avtomobili, motorji in kolesarji. Promet je bil zlasti na hrvaško stran in od tam k nam. Ob tem deževju pa se je pogreznil 75 metrov dolgi del nove ceste v globino 20—30 metrov v prepad. K sreči tisto uro ni bilo nobenega vozila na cesti, ki jo je voda kratkotalno na enem mestu pretrgala. Ves promet je ustavljen, odrezani smo od cestnega prometa. Posestniki, ki so krog Sv. Mohorja prodali vino, ga sploh ne morejo peljati po breg. Poprava je nujna. Z delom na cesti bi prišla tudi pomoč in zaslužek revnim in bednim tukajšnjim družinam. Upamo, da se bodo merodajni faktorji tudi spomnili nesrečnih Hakošanov ter čimprej poslali pomoč, ki je res nujna.

— **Osrednji odbor društva Bran-i-bor** bo imel svoj redni osrednji občni zbor v Ljubljani v nedeljo, 6. junija 1937, ob 10 dopoldne, v dvorani Kmetijske družbe v Ljubljani, Novi trg 3/I. — Dnevni red: 1. poročila predsednika, tajnika, blagajnika in preglednikov; 2. volitev novega odbora in preglednikov; 3. samostojni predlogi in 4. slučajnosti. — V eluciji nesklepnosti se bo vršil pol ure pozneje nov občni zbor ne glede na število prisotnih. Za glasovanje in sklepanje veljajo določila §§ 13 in 19 društvenih pravil. — Vabljeni so zastopniki narodnoobrambnih društev in liska. — Osrednji odbor Bran-i-bor.

— **Pri nesreči na Savi dne 3. V. v Mali vasi** je voda odnesla voz. Kdor bi ga našel, se naproša, da sporoči proti okodnini na naslov Cihlar, Ljubljana, Tyrševa cesta 69.

— **Zobna ščetka,** — običajna stvar, a kako se jezite ako izpadejo ščetile! Le drogisti, ki že celo svoje življenje prodaja to blago ga do dobra pozna. Le njemu se zaupajte!

— **Pri zaprtju, motnjah v prebavi** vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravne »Franz-Josef grenčice«.

— **Ljudska samopomoč, reg. pom. blag.** v Mariboru, je imela dne 2. majnika t. l. svoj redni občni zbor. Iz poročil blagajniških funkcionarjev posnemamo, da je bilo koncem leta 1936. 8.348 članov, zavarovanih za Din 69.640.000. Blagajna izkazuje v minulem letu nad 36 milijonov prometa in je bilo stanje rezervnega fonda Din 6.373.788.70. Po daljši debati se je sklenilo, da se dosednji 30% odtegljaj zniža do prihodnjega rednega občnega zbora na 25%, in sicer za člane, ki bodo umrli od 3. majnika naprej, in s pristopom pred 1. novembrom 1937.

— **Skupine, ki organizirajo kolektivna potovanja v Francijo,** se naprošajo, da v najkrajšem roku obvestijo francosko-jugoslovanski odbor za propagando razstave v Ljubljani (Francoski Institut, Narodni dom). Natančne podatke je treba poslati temu odboru zlasti glede števila in stanu oseb, načrta potovanja, odhoda in prihoda v Francijo, ugodnosti, ki si jih žele, ter o tem, koliko časa se bodo mudili v Franciji.

— **Takozvana nesedlina** se večkrat pojavi na otroških zobeh, katera nastane veled nezadostnega čiščenja od ostankov jedi, ki tvorijo kiselno, ki razjede zobni emajl. Zato je potrebno, da si otroci čistijo zobe z dobro pasto in ščetko. »Odol-pasta« za zobe čisti temeljito in ne škoduje zobnemu emajlu, desinficira, je prijetnega in dobrega okusa ter daje čist dah.

Ljubljana

V sredo, 5. maja.

Gledališče

Drama: Sreda, 5. maja: »Zadnji signal«. Red Sreda. — Četrtek, 6. maja: »Matura«. Izven. Zl. žane cene od 20 din navzdol. — Petek, 7. maja: »Med štirimi stenami«. Red Četrtek.

Opera: Sreda, 5. maja: »Veseli studenček«. Premierski abonma. — Četrtek, 6. maja: Zaprt. (Gostovanje v Celju: »Sveti Anton, vseh zaljubljenih patron«). — Petek, 7. maja ob 15. uri: Otok in ples. Prireditelj Katje Dalakove in njene otroške skupine. Cene od 20 din navzdol. Izven.

Prireditve in zabave

Zveza sestric sv. Klare bo uprizorila na praznik Vnebohoda Gospodovega ob 7. zvečer v franciškanski dvorani Henry Ghéonov misterij Sultan in njegova hči. — Kontrolni listki po 8, 6 in 2 dinarja se dobe v predprodaji na franc. porti.

Koncert francoskega violinskega virtuozu Roberta Soetensa bo neprekinjeno v soboto, dne 8. t. m. ob 20 v franciškanski dvorani. Prošlo nedeljo je umetnik nastopil s istim sporedom na Golniku in v Kranju in obakrat žel triumfalen uspeh. Poleg ljubljanskega koncerta se bodo vršili koncerti tudi v Mariboru, Celju in Murski Soboti, nato pa odpotuje umetnik na koncertno turnejo v Italijo. Opozorjamo na ta izredni glasbeni dogodek v našem koncertnem življenju. Vstopnice po zelo znižanih cenah so v predprodaji v knjižarni Glasbene Matice in pri Pax et bonum v franciškanski pasaji.

Rančigajevi mali harmonikarji nastopijo skupno z otroškim pevskim zborom, v katerem sodeluje 26 otrok od 4—6 leta in z mladinskim pevskim zborom na Mladinskem koncertu, ki ga priredi društvo »Skrb za mladino« v nedeljo 9. t. m. ob pol 11. uri v ljubljanski operi. Skupno nastopi 180 otrok z zbranim koncertnim sporedom. Sodeluje konservatorist-vijolinist Sever Marko. Cene od 24 dinarjev navzdol.

Letošnji materski dan najlepše praznujete, če se udeležite koncerta, ki bo v proslavo tega praznika v petek, dne 7. t. m. v veliki filharmonični dvorani. Predvsem opozorjamo na priložnostni govor, ki ga je napisal pisatelj Miran Jarc. Vstopnice za to proslavo so na razplogo v Matični knjižarni.

Sestanki

Klub železničarjev JRZ Ljubljana sklicuje v sredo, dne 5. t. m. ob 16 popoldne v hotelu Metropol sejo, na katero vabi vse gg. odbornike in zastopnike klubov s proge.

Zdravniška zbornica za dravsko banovino vabi vse ljubljanske zdravnike na sestanek, ki bo v sredo 5. maja t. l. ob 20 v restavraciji Strukelj, Dalmatinova ulica, v svrhu ureditve prostovoljne dožurne službe ob nedeljah in praznikih. Odbor.

Naše dijaštvo

Akademski kongregacija pri oo. frančiškanih ima drevi ob 20.15 redni sestanek. Akademiki vabljeni!

Kongregacija akademikov pri oo. jezuitih ima drevi ob 20. svoj redni sestanek v samostanski kapeli. Vabim vse tovaršice, da pridejo zaradi priprave na družbeni praznik polnoštevilo. — Prefekt.

Za četrtkovno akademsko službo božjo pri oo. frančiškanih je pevška vaja v četrtak dopoldne ob 10. Vabljeni vsi pevci in pevke.

Kino

Kino Kodeljevo: Dvojni spored: »Črna krila« (Clark Gable) in »Maškerada« (Pavla Wessely), Adolf Wohlbrück.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: dr. Kmet, Tyrševa cesta 41; mr. Trnkoczy, Mestni trg 4 in mr. Ustar, Selenburgova ul. 7.

1 **Maša** za turiste in izletnike bo jutri, na praznik, in prihodnjo nedeljo v kapeli Vzajemne zavarovalnice obakrat ob pol sedmih.

1 **Spominu blagopokojnega ravnatelja Mateja Hubada** je posvečen svečani žalni koncert Glasbene Matice ljubljanske, ki se bo vršil v ponedeljek, dne 10. t. m. ob pol 21 v veliki filharmonični dvorani. Pri tej priliki se bo zvajalo znamenito Mozartovo delo Requiem za soli, zbor, orgle in orkester, ki spada med najlepša in najglobokočutnejša dela te vrste v vsej svetovni glasbeni literaturi. Slavni W. A. Mozart je komponiral to delo tik pred svojo smrtjo, skoro bi lahko rekli na mrtvaški postelji. V kolikor ni v celoti dokončal tega svojega dela nesmrtni mojster, ga je dopolnil na podlagi njegovih zapiskov njegov učenec dunajski skladatelj Süemayer. Slavni Haydn pravi, da je Mozartov Requiem najlepša skladba do takratnih časov. Mojster Hubad je za časa svojega umetniškega delovanja večkrat izvedel to delo in poslednje čase, ko je bil težko bolan, je še zahteval partituro, da bi začel študirati Requiem na obitelno smrti blagopokojnega kralja Aleksandra I. Tako pa je nanesel slučaj, da bodo njegovi pevci izvajali to delo v njegov spomin pod vodstvom njegovega naslednika, voditelja Matičnega zbora, ravnatelja Poliča. Predprodaja vstopnic za svečani žalni koncert je v knjižarni Glasbene Matice.

1 **Dekliški izlet prosvetnega okrožja Ljubljana** bo 23. maja t. l. v gornjo Savinjsko dolino. Vožnja iz Ljubljane brez Trojane, Vrnsko v Mozirje na grad Brdce. Vmes preizdel na goro Oljko, kjer bo skupna sv. masa. Popoldne poljubni izleti in lepo okoličje, ogled znamenitosti Gornjega grada itd. Vrnitev brez Crnice—Kamnik v Ljubljano. Potujemo z udobnimi modernimi avtobusi. Cena za vožnjo in kosilo na gradu Brdce Din 50.— za osebo. Točen čas odhoda iz Ljubljane in zbirališče bo javljeno v »Slovenec« dne 16. maja t. l. Izlet bo ob vsakem vremenu. Na izlet so vabljeni vsa katoliška misleča dekleta! Prijave in informacije pri okrožnem tajništvu, Ljubljana, Prisojna ulica 7, telefon št. 32-07, do najkasneje 8. maja t. l.

1 **Francoski železničarji v Ljubljani.** Pod tem naslovom smo objavili v včerajšnjem »Slovenec« na 2. strani kratko poročilo o prihodu francoskih železničarjev v Slovenijo. Zadnji stavek se glasi pravilno takole: V imenu železniške uprave in organizacije je pozdravil francoske goste v francosčini načelnik občega oddelka žel. ravnateljstva v Ljubljani g. dr. Ladiha.

1 **Sultan in njegova hči** spada brez dvoma k najboljšim Ghéonovim misterijam. Pisatelj nam riše dušo, ki je željna prave vere, riše nam dušo, ki jo končno najde Dobri Vrtnar in ji da milost vere. — Do solz bodo ganila nekatera mesta. Klariče, ki bodo misterij na praznik Vnebohoda Gospodovega ob 7 zvečer uprizorile v lepi frančiškanski dvorani, so se potrudile, da so delo kar najlepše nastudirale. Opozorjamo cenjeno občinstvo, da si ogleda to lepo in za naš čas nadvse primerno versko delo.

1 **Obiščite javno razstavo (dvorana OUZD na** Miklošičevi cesti 20) in vse druge prireditve protituberkulozne tedna in dokažite svoje zanimanje za tako perečo socialno vprašanje!

1 **Ptice pevke in trgovina.** Na podlagi odredb ministrstva za šume in rudnike se opozarja občinstvo, da je strogo prepovedano vse ptice pevke in koristne ptice loviti in z njimi trgovati. Mestno poglavarstvo bo vsakogar, ki ga zaloti, da lovi, prodaja ali kupuje domače ptice pevke, najstrožje kaznovalo po zakonu. Obenem pa prosimo občinstvo, da javi mestnemu poglavarstvu vsak primer takega prestopka.

Maribor

m **Protituberkulozni dinar**, ki ga pobira PT liga pri stanovanjskih najemnikih in hišnih posestnikih, je v mesecu aprilu dosegel vsoto Din 294.783. Izven stanovanjske akcije so ligi darovali: Okrožno sodišče 100 Din, tovarna Zlatorog 100 Din, pisarna Gojmirja Jelenca 200 Din, ravnatelj Robič Franjo 300 Din, Goldechnig Franc Din 50, rodbina Valaster 100 Din, uradništvo pošte I. v Mariboru za pok. Janka Firbasa 248 Din. Iskrena hvala!

m **Proslava materskega dne** priredi žensko društvo v Mariboru s prijaznim sodelovanjem šol in šole Glasbene matice v Mariboru v torek, dne 11. t. m. ob 20 v veliki Unionski dvorani. Čisti dobicek je namenjen Počitniškemu domu kraljice Marije na Pohorju.

m **Odbor francoskega krožka** vabi svoje članstvo in prijatelje na koncert francoskega virtuozu R. Soetensa in orkestralnega društva Glasbene Matice v Ljubljani, ki bo drevi ob 20 v veliki kazinski dvorani. Predprodaja vstopnic pri Zlati Brišnik.

m **Veliko propagandno delo v sliki in besedi** vrši turistična revija »Jugoslovanski biseri«. Ze prva številka, obsegajoča 80 strani, vsebuje nad 100 krasnih slik! Priporočamo jo za dom in šolo kot čitanko domoznastva, za hotele in gostilne, za zdravilišča in letovišča kot informativno, poučno-zabavno in propagandno čtivo, enako za trgovce in obrtnike, za turiste in športnike! Naročnina, plačljiva tudi v obrokih, letno le 60 Din. Uprava Maribor, Kostanjeveca 22.

m **Krščanska ženska zveza** priredi svojo tradicionalno tombolo v nedeljo, 9. t. m. na Trgu Svobode ob 2 popoldne. Glavni dobitek so šivalni stroj, kolesa in druge privlačne etvari. — Oglejte si jih v gradu na Trgu Svobode, kjer so razstavljeni, in kupite tombolke karte!

m **Občni zbor Vinarske podružnice** v Mariboru bo v nedeljo, 9. maja ob 10. dopoldne na Vinarski in sadjarski šoli. Obenem bo tudi predavanje o zatiranju peronospore, po občnem zboru pa ogled naprav na Vinarski šoli.

m **Gledališka uprava** prosi vse abonente in lastnike blokov, ki so v zaostanku s plačevanjem obrokov, da jih poravnajo čimprej.

m **Pojasnilo.** Iz bolnišnice smo prejeli: V št. 96. Vsega cenj. lista z dne 27. aprila 1937 je pod naslovom »Nesrečen dogodek v mariborski bolnišnici« omenjeno, da je skočila 15 letna Hedvika Melzer po operaciji in v duševni zmedenosti skozi okno na dvorišče ter se pri padcu na tla ubila. Hedvika Melzer je bila na zdravljenju na II. odseku kirurškega oddelka splošne bolnišnice, na katerem šef oddelka g. dr. Černič ne vrši zdravniškega strokovnega dela ter ni za bolnike tega oddelka odgovoren. Hedvika Melzer ni skočila z okna, temveč je iz okna splezala na prilično teraso, s katere je v deliriju brččas padla na grmovje ter dobila pri tem manjše poškodbe in se ni zaradi padca ubila. Ta dogodek je je pripetil ob 21.15 uri, v trenutku, ko je morala nočna sestra nuditi pomoč bolnicam v drugi sobi, od koder se je po preteku par minut vrnila in je takoj opazila odsotnost bolnice. Hedvika Melzer je umrla drugi dan za vnetjem trebušne mrene.

m **Ljubljanska opera** bo v kratkem gostovala v Mariboru z »Madame Butterfly« v leti zasedbi, kakor pri jesenskem gostovanju.

m **Kopališko zdravljenje invalidov** se bo tudi letos vršilo. Oni invalidi, ki se za tako zdravljenje zanimajo, naj le javijo pri mestnem vojaškem uradu.

m **Huda nesreča pod avtomobilom.** V Stojnskevi avtomobilski delavnici je bil zaposlen 17-letni vajenec Eryon Farič s čiščenjem osebnega avtomobila. Da bi vozilo lažje na spodnji strani očistil, se je poslužil dvigala, s katerim je avtomobil dvignil ter potem zlezal pod vozilo. Med čiščenjem pa se je dvigalo prevrnilo in avto je stisnil Fariča, ki je dobil zelo nevarne poškodbe na glavi.

m **Smrt kosi.** V Kosarjevi 37. je umrl nestor mariborskih učiteljskih vpokojencev 80-letni nadučitelj v p. Joža Senolič. V Počehovi 18 je ugrabila smrt 42 letnega progovnega delavca Franca Felserja. V bolnišnici je umrl strojarski mojster Anton Butolen, star 63 let, na Pobrežju Ob Dravi št. 8 pa vpokojeni železničar in posestnik Mihael Schabl, star 66 let. Naj počivajo v miru.

m **Letne majice, jopiči, obleke, sandali** najugodnejše v konfekciji Jakob Lah, Maribor.

m **5 let po nedolžnem v ječi?** Dne 19. oktobra leta 1932 sta bila obsojena pred mariborskim okrožnim sodiščem 48-letni posestnik Mihael Ivanuša iz Brebrovnika in 40 letni posestnik Jakob Rozman iz Huma zaradi umora prevžilkarice Ane Tomazič na Pavlovcem vrhu, ki je bila v noči od 26. na 27. aprila v svoji hišici umorjena. Ivanuša je bil obsojen na 20 let, Rozman pa na 15 let robove. Rozman je neprestano zahteval svojo nedolžnost ter se je tudi v zaporu prizadeval, da bi dosegel obnovo postopanja. Včeraj se je vršila pri okrožnem sodišču na Rozmanovo zahtevo obravnava za obnovo kazni. postopanja ter je senat ugodil obsojenčevi zahtevi. V kratkem se bo vršila ponovna razprava, ki naj pokaže, ali je bil Rozman po nedolžnem obsojen na 15 let robove.

Mariborsko gledališče

Sreda, 5. maja: Zaprt. Četrtek, 6. maja ob 15.: »PUNKE ŽIVE«. Otroška predstava v okviru »Protituberkulozne tedna«. Zl. žane cene. — Ob 20.: »DEZELA SMEHLJAJA«, Zl. žane cene.

Petek, 7. maja: Zaprt. Sobota, 8. maja ob 20.: »KOLJKA«. Premiera.

Celje

Ljubljansko gledališče bo uprizorilo v četrtak, 6. maja, ob 16 v mestnem gledališču opereto »Sv. Anton vseh zaljubljenih patron«. Okoličani imajo ugodne železniške zveze. — Operi »Cavalleria rusticana« in »Glumač« se bosta peli zaradi glasbenega koncerta v drugi polovici maja.

c **Zahvala.** Slovensko rudarsko Kulturno društvo Sv. Barbara v Pečevniku pri Celju se najlepše zahvaljuje senatorju g. Franc Smodeju za nakazano podporo 500 din.

c **Nesreča dveh otrok.** Sorčan Jožefa, 15 mesecev stara hči dninarja iz Sv. Matevža pri Gomilskem, se je 2. maja polila s krompom in si hudo poparila obraz. Uboga otroka so starši takoj spravili v celjsko bolnišnico. — Šuštjerja Ignaca, 13 letnega sina posestnice, št. Rupert nad Laškim, je pred dnevi zgrabila slamoreznica za levo roko in mu odrezala kazalec.

c **Kino Metropol.** Danes ob 16.15, 18.15, 20.30 »Žensko jezero«.

c **Materska proslava ljudske šole šolskih sester.** V nedeljo popoldne so priredili otroci ljudske šole in Marijinega vrta šolskih sester ljubko matersko proslavo v nabito polni dvorani mestnega gledališča v Celju. Nežni glasovi otrok, ljubko otroško rajanje, posebno pa nastop harmonikarjev in igrlica »Bedak Pavlek« je močno zadovoljilo Celjane in marsikoga ganilo do solz, da so bili š. šolskim sestram res hvaležni za lep popoldan.

c **Slovensko rudarsko Kulturno društvo Sv. Barbara** v Halozah s sedežem v rudniku Pečevnik pri Celju je na svojem ustanovnem sestanku izvolilo sledeči odbor: predsednik Klinar Franc, podpredsednik Jančič Jakob, tajnik Gradišnik Franc, blagajnik Borisek Ivan.

Ljubno na Gorenjskem

Poroka. Danes se poročita v Kranju tukajšnji šolski upravitelj g. Ivan Primožič in gđc. Vera Jezerškova, učiteljica v Voklem pri Kranju. Vsa ljubljenska fara častita svojemu priznano dobremu učitelju in vzornemu vzgojitelju, kakor tudi njegovi družici, ter prosni Vsemogočnega, da ga še mnogo let ohrani ob strani njegove zveste družice v naši sredini v neprecenljivo korist naših malčkov in v eplošen blagor nas starišev.

Jugoslovanska knjižarna v Ljubljani

priporoča sledeče Marijino slostvo: Bartmann, Maria im Lichte des Glaubens und der Frömmigkeit. 445 str., vez. Din 72.—. Feckers, Das Mysterium der göttlichen Mutterchaft. Ein dogmatisches Marienbild. 184 str., nevez. Din 32.—. Huber, Das grosse Zeichnen im Sturm der Zeit. Malpredigten. 96 str., nevez. Din 21.—. Keller, Salve Regina. Muttergottespredigten. 112 str., nevez. Din 33.—. Könn, Die Marienkönigin im Lichte der Heiligen Schrift. 31 biblische Lesungen und Gebete für den Monat Mai. 143 str., nevez. Din 9.—. Langer, Die Marienfeste auf der Kanzel. 207 str., nevez. Din 39.—. Pan, Vortragsskizzen für Marianische Kinderkongregationen. 66 str., nevez. Din 18.—. Riechstat, Geheimnisvolle Rose. Hildekeigkeit, Klage

Kmetski dolgovi in PAB

Zagrebski »Juturnji list« prinaša podatke o izročitvi kmetskih dolgov Priv. agrarni banki, iz katerih posnemamo: Kot znano morajo denarni zavodi prijaviti svoje kmetske dolžnike Priv. agrarni banki do konca maja 1937. Po podatkih centralne banke so dolžniki že plačali na anuitetah 51.101.273,90 din, in sicer 190.823 dolžnikov. Od tega so plačali pri centrali 133.887 dolžnikov 38.369.719,78 din, pri ljubljanski podružnici 11.931 dolžnikov 4.495.330,76 din, pri zagrebski podružnici 86.034 dolžnikov 7.254.808,18 din in pri sarajevski podružnici 8971 dolžnikov 981.412,30 din. Do zaključno 30. marca so prijavili denarni zavodi tole število dolžnikov in te-le dolgov:

	Banke:		
	št. zav.	št. dolžn.	dolg v din
centrala	532	248.100	1.030.145.452,65
Ljubljana	50	7.305	150.000.000.—
Zagreb	189	76.644	324.689.107,14
Sarajevo	194	131.620	233.792.244,96
skupno	965	463.669	1.738.626.804,94

	Zadruga:		
	št. zadr.	št. dolžn.	dolg v din
centrala	472	22.913	102.802.859,78
Ljubljana	446	40.392	450.000.000.—
Zagreb	745	79.576	198.755.379,04
Sarajevo	170	12.197	37.471.054,93
skupno	1833	155.078	798.529.293,73
vsi zavodi skupno	2798	618.741	2.527.156.098,47

Iz tega je razvidno, da so doslej denarni zavodi skupno izročili kmetskih dolgov za dve in pol milijarde din. Ker pa je treba počakati še dva meseca do končnega stanja, se računa, da bo prijavljenih še okoli 1 milijardo kmetskih dolgov. Posebno se pričakuje po naših informacijah še znanih prijav v naših krajih.

Zagrebski list piše nadalje o neprimikah, v katere je zapadla osrednja zveza hrvatskih kmetskih zadrug, ki je pred nedavnim sklenila sanacijo. Sedaj bo zopet potrebna nova sanacija.

Ljubljanska borza v l. 1936

Poročali smo že na splošno o prometu ljubljanske borze za blago in vrednote v preteklem letu. Skupni promet ljubljanske borze je narasel kot posnemamo iz letnega poročila za 1936, od 214,76 na 245,6 milj., od tega v devizah od 210,9 na 240,5 milj. Din. v efektivih od 0,56 na 1 milj., v leu od 1,5 na 2,8, dočim se je v žitu zmanjšal od 1,7 na 1,3 milj. Din. V devizah je bil najzadnejši promet meseca februarja 29,5 milj. Din. V posameznih devizah pa je bil dosežen tale promet (v milj. Din. v oklepajih podatki za 1935): London 82,0 (56,64), Berlin 41,0 (3,24), Dunaj 40,7 (48,1), New York 31,3 (27,6), dinarska deviza 15,1 (14,3), Pariz 10,14 (17,9), Curih 8,6 (23,0), Amsterdam 4,75 (5,5), Solun 2,3 (2,34), Madrid 1,2 (3,7) itd.

V leu je promet, kot smo že omenili, narasel od 153 na 214 vag., v vrednosti od 1,47 na 2,83 milj. Din. Največ prometa v leu izkazujejo: frizi 96 vag. za 1,73 milj. Din, plohi 40 vag. za 0,44 in deske 38 vag. za 0,41 milj. Din (leta 1935 je bil največji promet vrednosti v plohih, deskah, frizih in remeljnih).

Poslovanje borznega razsodišča se je lani nekoliko zmanjšalo in sicer je padlo število vloženih tožb od 1,722 na 1,386 ter je znašala vsota vloževanih terjatev 3,73 milj. Din (leta 1935 3,88 milj.), najvišja terjatev je bila 82,488 Din (1935 157,019 Din). Največ tožb je bilo v kolonijalnem blagu, v tekstilnih predmetih in manufakturah. Hitrost postopka je bila izredno dobra, saj je od 1111 pravih trajal postopek v 278 pravih eam do 8 dni, v 694 primerih do 14 dni, v 139 primerih pa nad 14 dni do 1 meseca.

Poslovni uspeh izkazuje skoraj iste dohodke (povečali so se n. pr. dohodki od devizne kurzaže, zmanjšali pa so se dohodki od razsodišča), toda upravi je uspelo zmanjšati tudi upravne stroške od 0,19 na 0,15 milj. Din, dočim so plače ostale neizpremenjene, in je zato čisti prebitok nekoliko večji. Stavbni sklad se je povečal od 1,0 na 1,4 milj., čemur odgovarja povečanje naložb od 1,36 na 1,52 milj. Din. Borza je štela na koncu leta 1936 138 članov, kar pomeni v primeri s prejšnjim letom povečanje za 4 člane.

Naš lesni trg

O položaju našega lesnega trga posnemamo iz poročila upravnega odbora ljubljanske borze za 1936 naslednje:

Sankcije so lani v našem lesnem gospodarstvu povzročile ogromno škodo. Navajeni smo bili v dolgih letih trgovanja z Italijo na dimenzije, kakršne pa niso bile dobre za izvoz v druge države. Poleg tega je bila naša trgovina merodajna predvsem za mehki les. Zato nismo bili v stanju prevzeti večja naročila kakor n. pr. Bosna, ki razpolaga z lesom vseh dimenzij. Tudi je profitirala Slavonija z izvozom lesa v Anglijo. Šele proti koncu leta 1936 je nastopilo izboljšanje, ko se je odprlo za nas nemško tržišče. Pojavili so se interesi, ki so pokupili skoro vse zaloge mehkega lesa v Sloveniji. Cene so se dvignile, blago se je v redu prevzelo in plačalo vključ natančnosti nemških trgovcev. Tudi trdega lesa je pri nas Nemčija precej nakupila. Toda nemška konjunktura v našem lesu je kaj nestalna in trpi radi padca marke, zadnje čase pa je izvoz skoro ustavljen. Slabe razmere med sankcijami so demoralizirale našo lesno trgovino in potrebno bo mnogo dela, da se sedanje stanje popravi.

Med posameznimi vrstami je zelo popustila produkcija tramov, katerih smo izvažali manj. V začetku leta je nadalje popolnoma ponehala produkcija mehkega rezanega lesa, izboljšanje pa je nastopilo šele v jeseni, ko se je kot kupec pojavila Nemčija. Glede izvoza v Anglijo je omeniti, da se še nismo mogli prilagoditi zahtevam tega trga. V bukovini je kupčija skoro ponehala, ker je izvoz skoro popolnoma ponehal.

Ker je izvoz v Italijo ponehal, se je pri nas skoro ustavila produkcija podnice in neobrobjenih plohov. Nastala pa je produkcija boljše blaga, kjer so se cene dvignile radi izvoza v Anglijo in Nemčijo. Dvignila se je tudi produkcija domačih friz za izvoz kot za domači trg. Tudi produkcija parketov je narasla tako da je primanjkovalo suhega blaga. V letu 1936 so producirali tudi znatne količine žel. prago, kjer pa ni bilo izvoza. Tudi nekaj plemenitega lesa smo izvozili. Glavna odjemalca sta bila Nemčija in Svica, manj Anglija in Avstrija. Za drva so bile cene nizke in je bilo silno težko dobiti zdravo in suho blago. Produkcija oglja ni popustila, ker konsumirajo domača podjetja precejšnje količine, dočim izvoza skoraj ni bilo.

Iz tega sledi, da se je lani konjunktura za mehki rezani les in hrastovino nekoliko izboljšala, za druge vrste pa poslabšala, tako da o splošnem obratu na bolje zaenkrat še ni govora.

Občni zbor ljubljanske borze bo 19. maja ob 16. Na dnevnem redu je poleg običajnih točk tudi volitev 6 članov borznega sveta, 5 članov finančnega odbora in 12 članov borznega razsodišča.

Boljših vrst soli primanjkuje

Zadnje čase se množe v Sloveniji pritožbe, da trgovci ne dobe dovolj morske soli (ampak samo morsko mletjo) in druge boljše vrste soli, predvsem jedne soli. Zato tudi seveda odjemalcem ne morejo postreči a tako soljo, kot jo zahtevajo. Pred nedavnim je sicer prišlo nekaj boljše soli v Ljubljano, toda te količine so odločno nezadostne in še od daleč ne krijejo naše potrebe. Tako je prizadeta radi tega vsa Slovenija.

Zato je potrebno, da poskrbe tako veleprodajalci soli kakor tudi sama monopolska uprava, da

dobimo v Slovenijo dovolj soli, kakor jo zahteva naš konzum, saj jo vendar plačamo!

V zvezi s tem štimo v zagrebskih listih predstavko zveze trgovskih združenj za savsko banovino na monopolsko upravo, v kateri zahtevajo hrvatski trgovci boljše preskrbo svojih krajev s soljo. Istotake zahteve so umestne tudi za Slovenijo. Čuli smo, da bo naša monopolska uprava svojo produkcijo morake soli tako povečala, da bo zadostovala vsem potrebam, toda zaenkrat še od tega ni nič.

Kreditni zavod v Ljubljani

Včeraj je bil pod predsedstvom gospoda Andreja Sarabona XVII. redni občni zbor Kreditnega zavoda za trgovino in industrijo v Ljubljani. Predložena bilanca za leto 1936 je bila soglasno odobrena. Dobiček je nekoliko večji kot lanske leto in znaša 2,362.059,50 Din. Sklenilo se je razdeliti dobiček po dosedaj običajnih načelih ter plačati 10% no dividendno. Dividenda s kuponom št. 17 se bo pričela plačevati z 20. majem 1937 in sicer z odbitkom dividendnega davka pri blagajni Kreditnega zavoda za trgovino in industrijo v Ljubljani.

Iz računskega zaključka za 1936 posnemamo še nadalje tele podrobnosti: Vloge na knjižice so narasle od 51,5 na 53,75 milj., upniki pa od 195,9 na 208,9 milj. Din. Lastna sredstva zavoda dosega 30,9 milj. Din, od česar odpade na glavnicu 12,5, na rezerve 18,4 milj. Din. Lani je bil poleg tega ustanovljen tudi sklad za izvestne dvomljive terjatve v skupnem znesku 0,66 milj. Din. Tem obveznostim stoji nasproti velika likvidnost, kajti blagajna je lani narasla od 36,04 na 38,87 milj. Din, dočim so se vieta naložbe zmanjšale od 7,6 na 6,2 milj. Din. Zavod je lani v pretežni meri gojil kratkoročne kredite, kar se vidi iz dviga menic od 41,7 na 59,3 milj. Din, dočim so ostali dolžniki padli od 173,8 na 172,1 milj. Vrednostni papirji so se zmanjšali od 12,05 na 10,85, kar je bilo delno kompenzirano s povečanjem konsorcijskih računov od 9,1 na 9,2 milj. Din. Bilančna vsota se je povečala od 280,4 na 296,6 milj., promet pa je narasel od 5,6664 na 6,189 milj.

Donos poslovanja je ostal v glavnem neizpremenjen: obresti in provizije 4,86, ostali dohodki 2,26 milj., na drugi strani pa so se osebni izdatki le malenkostno zmanjšali, kakor tudi stroški. Narasli pa so izdatki za davke. Zaradi odpada potavke za odpis dubioznih terjatev je čisti dobiček narasel (brez prenosa) od 1,6 na 1,8 milj. Din. Pokojninski sklad zavoda je dosegel že 5,3 milj. Din.

Tuornica za dušik, Ruše

Iz poslovnega poročila družbe za 1936 posnemamo, da je bilo poslovno leto nekoliko ugodnejše. Promet se je zvišal za 20%, to pa v glavnem radi povečanja izvoza, čeprav po manj ugodnih cenah. Uspešno se je izboljšal obrat s ferokromom, katerega je bilo zato več izvoženo. Povečanje prometa je imelo za posledico tudi povečanje produkcije.

Med aktivni so se predvsem povečale zaloge od 4,67 na 6,98 milj. ter zaloge izdelkov od 12,96 na 16,16 milj. din, dolžniki so nadalje narasli od 13,2 na 14,3 milj. din. Temu povečanju odgovarja povečanje upnikov med pasivi od 23,1 na 24,1 milj. din. Bilančna vsota znaša 52,35 (51,34). — Obrtni prebitok se je povečal od 4,95 na 6,2 milj., toda povečali so se tudi stroški: splošni stroški od 2,6 na 3,2 in odpisi 1,5 na 1,95 milj. din. Nasprotno pa so se zmanjšali odpisi dubioz in davšine. Čisti prebitok znaša 86,845 din, dočim je bila za 1935 izkazana izguba (brez prenosov) v znesku 866,931 dinarjev.

Društvo Trgovska akademija v Ljubljani. Pretekli teden je imelo društvo Trgovska akademija svoj občni zbor, kateremu je predsedoval g. Ivan Jelačin. Društvo zaključuje prvo dobo svojega poslovanja kar je že zgrajena trgovska akademija v Ljubljani, drugo dobo pa namerava posvetiti za usposabljanje solnikov za trgovske institucije. Poročilo so podali nato še tajnik dr. Pretnar in blaginjak g. Hanuš Krofta. Iz teh posnemamo, da bo dajalo društvo tudi študijske podpore mladini. Na predlog podpredsednika društva g. dr. Frana Windischerja je bil g. Ivan Jelačin izvoljen za častnega člana.

Organizacija tiskarnarjev v Sarajevu. Iz Sarajeva poročajo, da je bilo osnovano združenje tiskarskih podjetij na področju obrtne zbornice v Sarajevu. Združenje je že imelo ustanovni občni zbor.

Borza

Dne 4. maja 1937.

Denar

V zasebnem kliringu je ostal angleški funt na naših borzah neizpremenjen v Ljubljani in v Zagrebu na 238 denar, v Belgradu na 237,20 do 238,80.

Avstrijski šilling se je v Ljubljani okrepil na 8,09—8,19, v Zagrebu na 8,08—8,18.

Grški boni so beležili v Belgradu 31,65—32,35.

Italijanske lire so nudili v Belgradu po 2,15.

Nemški čeki so v Ljubljani ostali neizpremenjeni na 12,15—12,35, v Zagrebu pa so popustili na 12,15—12,35, za konec maja so beležili 12,11 do 12,31, za konec junija in julija 12,1750—12,3750, za konec avgusta 12,19—12,39, v Belgradu so beležili 12,1299—12,3299.

Devizni promet je dosegel v Zagrebu 224,505 dinarjev, v Belgradu 2,516,000 din. Efektivni promet je bil v Zagrebu slab, v Belgradu je znašal 484,000 dinarjev.

Ljubljana. — Tečaj s primom.

Amsterdam 100 h. gold. 2390,66—2405,26
Berlin 100 mark 1749,52—1763,40
Bruselj 100 belg 735,45—740,51

16. MAJA - - - Binkošna nedelja

VSI V POSTOJNSKO JAMO

VELIKA PODZEMNA VESELICA

POSEBNI VIJARI iz Ljubljane, Maribora, Jesenke in vmesnih postaj

Brez potnega lista

Prijave se sprejmo do 12. maja pri PUTRIKU v Ljubljani, Gajeva ul. 3. — v izetni pisarni M. OKORN, Ljubljana, hotel Sion, pri PUTRIKU v Mariboru, Aleksandrova c. 35

Pojavnika ENIT: Potra Kocica br. 6 BELGRAD in vsi ostali potniški in prometni biroji.

Curih 100 frankov 906,45—1008,52
London 1 funt 214,65—216,71
New York 100 dolarjev 4323,51—4359,82
Pariz 100 frankov 190,51—197,95
Praga 100 kron 151,69—152,79
Trst 100 lir 228,44—231,58

Curih: Belgrad 10, Pariz 19,75, London 21,57,75, New York 43,7, Bruselj 78,80, Milan 23, Amsterdam 239,80, Berlin 175,75, Dunaj 80,50 (81,70), Stockholm 111,175, Oslo 108,40, Kopenhagen 96,325, Praga 15,225, Varšava 82,95, Budimpešta 86, Atene 3,90, Carigrad 3,45, Bukarešta 3,25, Helsingfors 9,535, Buenos-Aires 132,125.

Vrednostni papirji

Ljubljana: 7% investicijsko posojilo 87,50 do 88,50, agrarji 52—53, vojna škoda promptna 407 do 409, begluške obveznice 76,77, 4% sev. agrarji 51—53, 8% Bler. pos. 95—96, 7% Bler. pos. 86—87, 7% pos. DHB 98—100, Trboveljska 240—255.
Zagreb: Državni papirji: 7% invest. pos. 87,75 do 88, agr. 52 den., vojna škoda promptna 405,75

do 406, begl. obv. 75,50 den., dalm. agr. 74—74,25, 4% sev. agr. 51,50—52, 8% Bler. pos. 94,50—95 (95), 7% Bler. pos. 86—86,50, 7% stab. pos. 86,25 do 86,75, Delnice: NB 7,250 den., Priv. agr. banka 195—196 (195), Trboveljska 245—255 (250), Nar. šum. 25 bl., Gutmann 60—70, Osj. sladk. tovarna 200 bl., Bečkerek 625 den., Dubrovačka 365—400, Jadr. plov. 400 den., Oceania 280 den.

Belgrad: Državni papirji: 7% invest. pos. 87,50 do 88, vojna škoda promptna 407—408,50 (407,50, 407), begl. obv. 76,25—76,75, dalm. agr. 74,25 do 74,75, 4% sev. agr. 51,75 den., 8% Bler. pos. 95 do 95,50 (95,25), 7% Blerovo pos. 86,25 den. (86,50, 86,25), 7% stab. pos. 87,25 den. Delnice: NB 7,250 do 7,250, Priv. agr. banka 196—197 (196).

Žitni trg

Novi Sad: Pšenica: bč. potiska 173—175, srem., bč., slav. 168—170, ban. 167—170. — Otrobi: bč., srem., ban. 88—92, bč. ladja neizprem. — Vse ostalo neizpremenjeno. — Tendence prijazna. — Promet srednji.

Sombor: Rorza zaprta!

KULTURNI OBZORNIK

Nova knjiga o režiji

(Petančič Davorin, Igrski vodja. Celje 1937. Str. 124. — Cena ? — Naroča se pri avtorju: P. D., kaplan, Vojnik pri Celju.)

Majnika meseca bomo slavili majhen jubilej. Slavili ga bomo prav na tihem. Pred desetimi leti so igrali novomeški dijaki na binkoštnem srednješolskem zborovanju »Slovenske dijaške zveze« v Celju Feitnovo duhovno igro »Animo« (v režiji prof. Potokarja). To je bila prva igra, vzrasla iz novega pojmovanja igranja, prva duhovna igra te vrste, ki je doživela na Slovenskem svojo krstno predstavo. Pred desetimi leti še več ali manj instinktivni odpor proti diletantizmu se je v teku tega časa izkristaliziral v pokret, ki si je ustvaril svojo lastno založbo (»Založba ljudskih igr«) in predvsem svoje lastno glasilo (»Ljudski odc«), ki bo stopilo z jesenjo že v svoj peti letnik.

Danes pa lahko že pokažemo na knjigo, za katero nas po pravici lahko zavidajo Nemci, Francozi in Flami, ki v pogledu pravega ljudskega igranja na svetu vodijo. Bolj slučajnim poskusom novomeških dijakov v »Vesni« in nekaj časa vzgledni delavnosti »Gledališke družine mariborskih študentov«, ki je prva (pod dr. St. Cajnarjem) uvedla pri nas Gheona, je sledilo nekaj premora. Potem pa se je nenadoma pojavil na Stajerskem mladi bogoslovec Davorin Petančič, ki je vzbujal pozornost s svojimi režijami po raznih lavantinskih farah. Ob ustanovitvi »Ljudskega odra«, lista za poglabitev našega igranja, se je takoj javil kot sodelavec in postal znan kot najostrejši in najdoslednejši ideolog novega pokreta za »pravi ljudski odc«.

Danes je pred menoj sad njegovega praktičnega dela in sad njegovega obilnega studija. Priročni »Igrski vodja« je klic, ki pomenja mejnik in zarez za naše pojmovanje igrskega vodstva, režije na ljudskih odrih. Oba s Petančičem (in z nama vsi naši sodelavci) se kajpak dobro zavedava, da bo to revolucionarno dejanje izvalo odpor pri starih diletantih ali da bo vsaj našlo gluha ušesa pri vseh, ki v njih sredi Duh še ni zavel. Oznati moramo tedaj Petančičevo knjigo, ki je izšla v samozaložbi, kot junško dejanje, porojeno iz vere v stvar, potrjeno z obilnim zakladom lastnih izkušenj, lastnega dela in lastnih uspehov v praksi. Prav to izbi vse malovernim in vsem nasprotovalec sleherni orožje iz rok. Klic po novem igrskem vodji, ki bo praktičen, katalik, umetnik, pedagog in ob vsem tem apostol, živ ud farnega občestva — ta klic je tu in ta klic je novi Odločiti se bo treba zdaj ali za zlagano dediščino liberalizma in materializma, ki jo še danes (kljub KA in govorjenju o verski obnovi) kot »diletantizem« gojimo po naših odrih — ali za docela novo, res katoliško-aktivno, res občestveno in tudi po metodi dela docela drugačno igranje med ljudstvom! Ta klic je tu — in vsi tisti, ki se ukvarjajo z vodstvom naših igralskih družin, imajo priliko in čas, da čez poletje premislijo in se odločijo sem ali tja!

Petančičev »Igrski vodja« je razdeljen v dva dela. Prvi del obravnava ideologijo igrskega vodstva. V uvodu objavlja delno v novi, zanimivi luči osvetljuje vsa spoznanja iz zadnjega časa: želja, da bodi pesnik res tudi igrski vodja svojega dela, — obračun z racionalističnim in larpuralističnim pojmovanjem, na čigar mesto postavlja po novi definiciji umetnosti in lepote občestveno sociološko pojmovanje igranja: Umetniški tvorec je poinecne iz skupnosti — umetnost je delo, ne čakanje na inspiracijo — umetnost je spontan, harmoničen in življenjski izraz, je torej v najtežnji zvezi s pripravljenjem — umetnost mora biti tendenčna, toda tendenca ji bodi vključena, ne od zunaj vsiljena. Med igralci in gledalci ne sme biti prepada, gledalec prav za prav ne sme biti — P. jih imenuje: splošni igralci. Pri igralcu je »važnejše notranje doživljanje, ne . . . moralna usposobljenost kakor pa njegovo zgolj stvarno poznanje teatar« — trditve, ki jo je zapisal svoj čas že Wibel in ki jo vzbuja vedno znova »pobujanje« med diletanti in jo nasprotnik res lahko sofistčno zavije (ne da bi mogel overiti njene resničnosti). Igrsko vodstvo mora temeljiti na kolektivnem delu z igralci, ki so se svobodno odločili za igranje. Izvratno je poglavje o igrskem vodji kot osebnosti in o njegovi izobrazbi. V poglavju o igrskem vodji in skupnosti igralcev podaja P. sociološke temelje in razčlenja pojme: farno občestvo, stanovsko občestvo, vaško občestvo, društva. Vse, kar je pokret za pravo ljudsko igranje doslej povedal o vzgoji igral-

ske družine, je P. sistematično povzel v poglavju z istim naslovom. Posebno bi rad omenil liturgične osnove vsega dela! Docela novo pa je P. gledanje na metodo dela. Zelo ostro loči, razčlenja in ocenjuje razne metode, kakršne so v rabi (dasi se jih posamezni režiserji sami ne zavedajo!): avtoritativna metoda, akcijska metoda, verbalistična metoda, psihološka metoda, kolektivistična metoda, racionalistično-objektivna metoda. Temu nasproti postavi novo metodo, ki edina odgovarja duhu katoliške občestvene teatarske umetnosti — koncentracijsko metodo. S tem se začne pravi P., ki takoj nato izpove: naš sistem igrskega vodstva je analitično-sintetiški, igrska oblika naša pa je nadrealistična (realistična, a duhovna), etilna, občestvena. . . . kratko: duhovni realizem.

Na podlagi prvega, ideološkega dela, v popolni idejni in pojmovni jasnosti pa se razvija nato drugi del, ki je posvečen praktičnemu igrskemu vodstvu. Na prvem mestu je priprava igrskega vodje — poglavje o tem ima nešteto dragocenih navodil. Izvajanja, ki se jih v slovenski strokovni literaturi podobnih ne spominjam, je združil P. v poglavju o kulturi besede in stila, za katero zaluzi gotovo nedeljeno priznanje. V pododdelku o splošnem igrskem vodstvu se nam v praksi pojavi P.-eva metoda dela. On loči: predpriprave vaje, koncentracijske vaje (zbirna vaja), besedne vaje (estetiki vidiki), tekstno-analitično vajo (iskanje vsebine), akcijske vaje (gibne vaje), predstavnne vaje (iskanje celotne postave), prehodno vajo (iz ustvarjanja poedincev v ustvarjanje pod vidikom celote), prostorno vajo (življenje v prostor), harmonično vajo (iskanje skladja), velike vaje (v vseh sodelujočih), nemotene vaje (generalke). O načinu dela na vseh teh vajah govori P. v vseh pododdelkih, ki kažejo svo veliko pomembnost in odločilno važnost P.-evega načina. — Pododdelek o individualnem igrskem vodstvu ugotavlja biti prav tako nov kakor marsikatera druga izvajanja v knjigi, koristen pa je na vsak način tudi tretji pododdelek, ki vsebuje poglavja o zunanji režiji.

P. nam je dal s svojo knjigo zaključen sistem, kakršnega doslej nismo imeli, — kakršnega niti drugod ne poznamo. (Od boljševiskih tovrstnih del pač poznam Kerzencevjev »Samodelatelnji teatar, 1918, a to je spet po točki iz marksizma in namenjeno rdečim ljudskim odrom v SSSR!.) Zato po pravici trdim, da je ta knjiga dogodek, ki bo vzburkal ponekod precej kalne vode našega igranja!

Pri branju P.-eve knjige ne smemo pozabiti, da izhaja P. s stališča farn, njenega poživljenega občestva. Ne moremo, žal, reči, da je to občestvo v vsaki naši fari res živo. Naloga liturgičnega gibanja, naloga KA je, da ga iz dremavice vzbudi v pravo in polno življenje! Zakaj edino v tem je naša rešitev, ne v pompoznih člankih, ne v zunanjih manifestacijah in ne v vseh drugih, večih tako zelo zunanjih pojavih naše »prosvete« Jasnó je zatorej, da bo P.-ev klic zaenkrat padel v prazno v vseh takih farah, kjer tega novega duha še ni. Tudi je jasno, da zahteva P.-ev klic novih ljudi, novih delavcev — ki so se, hvala Bogu, ponekod že pojavili. Gotovo je pa tudi, da je »svaštošvo« postavil med tem novim duhom in med duhom diletantizma, ki vlada po večini naših prosvetnih društev. Duhovna obnova naših faraj torej podlaga in pogoj ureditve in nastanka novega gledališča — to potrjuje gledališka veda. Brez kompaktne, homogene občestvene podlage je vsako gledališče v zraku, ostane individualistična tvorba redkih izbrancev in preživlja večno krizo. Tega spoznanja nam je treba, če si želimo orientacije v ljudskem gledališču.

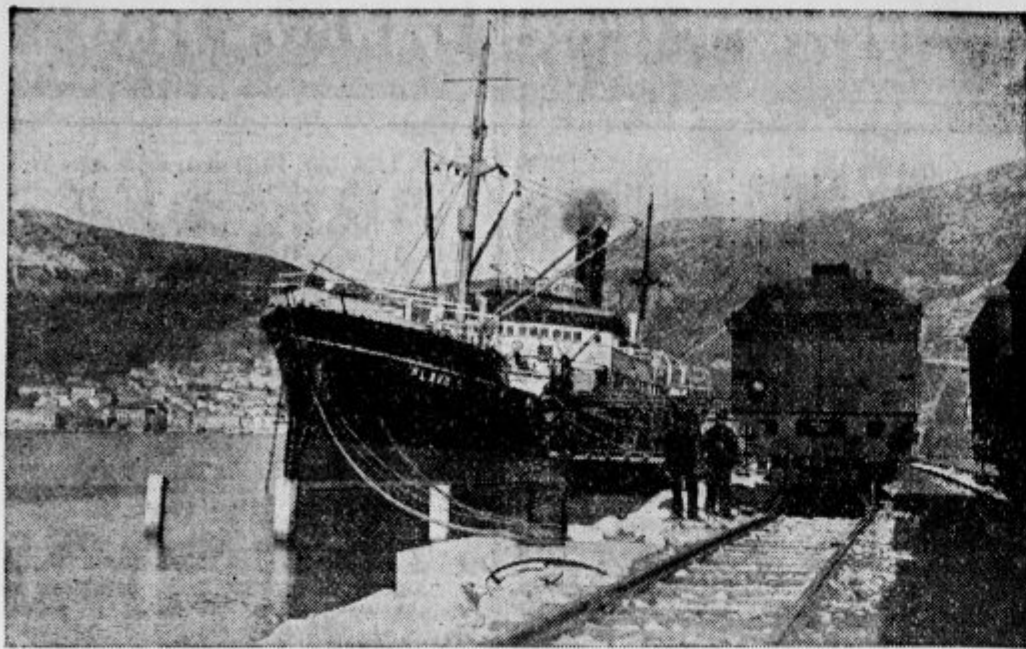
Razumljiv je P.-ev odpor proti veselim igrarim, ki ga jaz sicer ne morem deliti z njim. Ravno vesela igra, da, celo njena skrajnost, zgolj mimično oblikovana burka (farsa), nam je danes potrebna. To P. nekeje v drugi obliki sam pripo-roča (str. 117). Poznatí je treba seveda mero in čas zanjo.

P. je pustil neobdelan problem igre v mestu. O farni skupnosti je namreč v mestu težje govoriti kot na deželi, kjer je življenje res naravno in v središču naravnano. Zato bi bilo prav, ako bi bil označil svoje stališče tudi v tem pogledu. — Pri branju me motijo nekatere ohlapnosti v izrazu, zlasti pa mnoge znatne tiskovne pomote, ki ponekod kvarijo smisel. Pazljivo bralec si jih bo sam popravil iz konteksta.

P.-ev »Igrski vodja« zasluži, da si ga nabavijo vsi naši igrski vodje, vsi naši odri, vsi naši duhovniki v dušnem pastirstvu. Naša strokovna literatura se ponaša z njim pred tovrstno literaturo velikih narodov.

Ladja se je potopila zaradi megle Jugoslovanski parnik trčil z angleškim

Jugoslovanski parnik rešen, Angleški se je potopil

Jugoslovanski parnik »Plavnik«, ki je 2. majnika jutraj trčil skupaj z angleškim parnikom. Slika je bila posneta v času od 5. do 16. marca 1936, ko je parnik v Bakru izkrcaval fosfat za Hrastnik in Celje. Takrat so stavaliki pristaniški delavci na Sušaku. V ozadju se vidi Bakar.

V Severnem morju je v nedeljo jutraj trčil z nekim angleškim parnikom najlepši in najmodernejši jugoslovanski parnik »Plavnik«, ki je last Oceanije na Sušaku. Jugoslovanski parnik je odplul v soboto zvečer iz Rotterdam, odkoder je vozil koks za Gruž. Ob 4 jutraj v nedeljo pa je parnik začel klicati na pomoč ter je sporočal, da se je 60 morskih milj od Rotterdam zadel v megli v drug parnik. Klice na pomoč so prejeli nekateri drugi parniki, ki so bili tam blizu. Kmalu je bila znana nesreča tudi uradnim krogom, ki so stvar naglo preiskali.

Pri tej nesreči je bil hudo poškodovan angleški parnik »Alecto«, ki ima 900 ton. Ta parnik, ki je bil zgrajen že leta 1913, je plul v Rotterdam. Na krovu angleškega parnika je bilo 14 mož posadke. Ker se je zaradi poškodb pri udarcu angleški parnik začel potapljati in se je kmalu nato tudi res potopil, je jugoslovanski parnik začel reševati angleško posadko. Toda reševanje je bilo zelo težko, ker je bila megla tako gosta. Tako se je jugoslovanskemu parniku posrečilo, da je rešil samo 4 moške angleške posadke. Druhih 10 je morda utonilo ali pa so se morda s plavajem rešili na kak plavajoči svetilnik ali pa jih je rešila kaka druga ladja, ki je priplula mimo. Jugoslovanski parnik je, čeprav sam poškodovan, ostal na kraju nesreče ter iskal ponesrečence. Ko vkljub vstrajnemu iskanju ni našel nobene žive duše več, je nadaljeval svojo pot ter je 2. majnika jutraj priplul v luko Vlissingen.

V luki so potem ugotovili, da jugoslovanski parnik ni hudo poškodovan ter da bodo njegove poškodbe v nekaj dneh popravljene. Vsa posadka jugoslovanskega parnika je ostala zdrava ter se nikomur ni nič zgodilo. Zanimivo je, da je tretji častnik tega parnika Slovenec.

Razumljivo je, da je novica o nesreči razburila ves Sušak in vso okolico, saj so ljudje opravičeno bili v skrbah za usodo svojcev, ki so bili na parniku. Vendar se je kmalu ugotovilo, da hvala Bogu ljudje na parniku niso trpeli nobene škode. Preiskava, ki je bila takoj izvršena, je ugotovila, da Plavnika ne zadene nobena krivda zaradi nesreče, ker je bila megla tako gosta.

Parnik je dol 100 metrov, širok pa 14 metrov. Nosivnost ima 2380 ton. Ta ladja ima najmoder-

nejše stroje trikratne ekspanzije, dva kotla ter vse pomožne stroje in naprave. Pogonski stroji razvijajo 1600 konjskih sil ter dajo parniku hitrost 15 morskih milj na uro. Kadar je seveda parnik popolnem obtežen, takrat doseže le hitrost 11 morskih milj na uro. Parnik ima najmodernejšo napravo za nakladanje in skladiščenje blaga. Ima centralno kurjavo, velike hladilnike, veliko kuhinjo in peč za kruh. Ta parnik, ki je bil zgrajen leta 1923, je moderen parnik, ki je obenem tovorni in popotniški parnik, saj ima na krovu tudi 16 kabin za potnike.

Preden je ladjo kupila sušaška Oceanija, je parnik vozil blago in ljudi med Evropo, južno Ameriko ter severno Afriko.

Od povesod

Švedski kralj je odlikoval znano filmsko igralko Greto Garbo z redom za književnost in umetnost. To je prvo odlikovanje, ki je kedaj prejel kak filmski zvezdnik.

Stroški angleškega kraljevega kronanja bodo znašali, v kolikor bodo morali iti iz javnih sredstev, 689.000 funtov šterlingov, kar znaša v našem denarju blizu 150 milijonov dinarjev.

Potopljena bela španska križarka »Espanac« je našel na mino. Tako je razumljivo, da se je tako naglo potopila.

London brez avtobusov. Prvega majnika o polnoči je v Londonu stopilo v stavko 25.000 nastavljenec avtobusnih podjetij. Ker se z avtobusi v Londonu vsak dan vozi 5 milijonov ljudi, ki hite iz oddaljenih predmestij v službo v mesto, je naravno, da je ta stavka za Londončane zelo neprijetna. In to tik pred kronanjem!

Avstrijski kolesarji se po najnovejši odredbi zveznega policijskega komisarijata ne smejo več voziti po cestah vstric, ampak vedno drug za drugim.

10.000 nastavljenec filmske industrije grozi s stavko v Hollywoodu, če podjetniki ne sprejmejo njihovih zahtev, zlasti pa, če ne priznajo njihove strokovne organizacije.

Francoski letalec Arnoix je 2. majnika preletel brez odmora in pristanka progo Pariz-Alžir-Pariz. Ta daljava znaša kakih 3000 kilometrov. Preletel jo je s povprečno hitrostjo 306 kilometrov na uro.

Velikanski roji kobilice groze Egiptu. Zlasti velik je roj, ki se bliža Sinajskemu polotoku. Oblasti so ukrenile, kar je mogoče ukreniti, da se ta golazen čim prej zatere.

Devet kartelov je razpustil poljski trgovinski minister.

Naročajte in čitajte naša katoliška dnevnik »Slovenec« in »Slov. dom«

Važen izum za avtomobiliste naj kaže

Kako hitro vozi avtomobil

Ravnatelj observatorija v Florenci pater Alfani je iznašel aparat, ki zaznamuje, kako naglo vozijo avtomobili. Ko so novo napravo preskušali, so dognali, da prav dobro deluje ter da bo najbrže prav dobro služila svojemu namenu.

Znano dejstvo je, da nikdar ni lahko določiti, kdo je kake nesreče kriv, kadar se zgodi kaka avtomobilska nezgoda. Pešci vedno trde, da je avto vozil prehitro, avtomobilist pa vali krivdo na druge. Sedaj bo vsega tega konec, ker se bo dalo natančno ugotoviti, kako naglo je vozil avto. Res je sicer, da je že sedaj avto imel merilec za hitrost. Ta merilec kaže šoferju, kako naglo vozi. Toda ta merilec ne zapiše tega, kar kaže. Naprava patra Alfanija pa natančno zapisuje, kako naglo avto. Tako lahko vsakdo čez delj časa ugotovi, kakšna je bila hitrost vozila ob tej in tej priliki. Aparat deluje tako-le:

V njem je dolg trak papirja, lepo navit. Zraven je igla, ki v določenih razdobjih napravi v papirni trak vbod ter tako da znamenje. Ker se papirni trak odvija nekako tako kakor pač naglo vozi avtomobil, je jasno, da je presledek med vbodi tem večji, čim hitreje je vozil avtomobil. En trak papirja zadošča za 130 kilometrov avtomobilske vožnje.

Znano je tudi, da šofer ne gleda vedno na

svoj merilec, da bi vedel, kako hitro vozi. Tudi v tem oziru je pater Alfani iznašel sredstvo, ki bo šoferju in tudi drugim zunaj na cesti natančno povedalo, kako hitro vozi avtomobil. Tako bo iznajdeni signal lahko dobro služil šoferju kakor tudi policistu na cesti in pešcem. Posebnost te nove signalne naprave je v tem, da bo od sebe dajala luč vedno drugačne barve. Lučka, ki bo njena svetloba vidna na zunan, bo dajala drugačno luč, kadar bo avto vozil počasi, drugačno, kadar bo vozil hitro in drugačno, kadar bo divje drvel po cesti. Tako bo lahko vsakdo natančno nadzoroval hitrost srečujočih avtomobilov. Tako se bodo nesreče lahko mnogo lažje preprečevale. Če se pa bo nesreča vendar le zgodila, bodo te naprave pokazale, kdo jih je kriv.

Državni uradniki — pomožni delavci

Nekaj pametnega je Hitlerjeva Nemčija te dni vendarle uvedla, kar mora vsakdo priznati. Minister za propagando Gobbels je namreč ukazal, da mora vsak nemški višji uradnik in voditelj kakkega samostojnega urada propagandnega ministrstva, kakor tudi vsak vodilni uradnik nemških brezličnih postaj ter filmskih uradov najmanj dva meseca iti služiti za pomožnega delavca. Vse eno je, kje si dobi tako pomožno službo, vsekakor pa mora tista dva meseca prebiti v taki podrejeni službi.

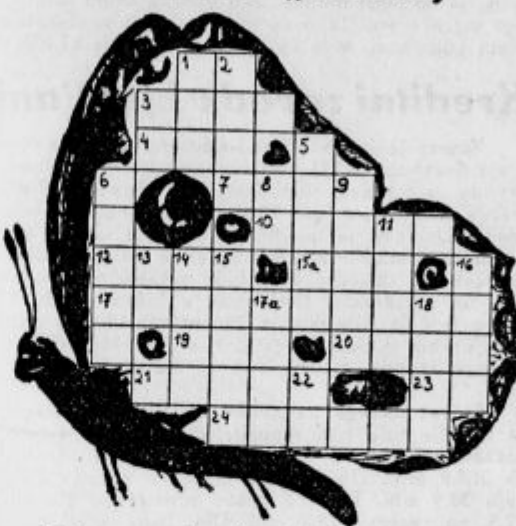
Minister utemeljuje ta svoj ukaz takole: »Kdor hoče poveljevati, mora znati tudi ubogati. Kdor pa hoče kak narod voditi, nikdar ne sme pozabiti, kako je posameznemu rojaku pri srečanju, kadar mora izvrševati ukaze svojih nadrejenih.«

Torej 5 majnika pojde za pomožne delavce prvih 14 vodilnih uradnikov tega ministrstva. Med njimi sta dva ministrska svetnika, dva vladna svetnika, 7 vodilnih uradnikov deželnih podružnic tega ministrstva ter še nekaj mož od brezličnih postaj in od filma kakor tudi glavni vodja državnega oddelka za državno propagando. Vsi ti bodo svoje zelene mize zamenjali s kakim orodjem, da se bodo na licu mesta prepričali, kako je, kadar je treba poslušati ukaze svojih ministrov. Nekateri pojdejo za pomožne delavce v tovarne, drugi pojdejo za pomožne delavce v premogovnike, nekateri bodo zaposleni pri kmetih na polju, eni bodo prodajali knjige v trgovinah, nekateri pa bodo pomožni monterji pri veliki elektrarni.

Zanimivo pa je, da med časom svoje službe kot pomožni delavci, ne smejo imeti drugih dohodkov, ampak bodo vsa tista dva meseca morali živeti le od tega, kar bodo zaslužili z delom svojih rok. Njihova plača mora biti prav tolikšna, kakor je plača drugih pomožnih delavcev istega podjetja. Sploh ne bodo pri svojem delu smeli imeti nobenih olajšav in priboljškov.

Nazadnje pa je povedano še takole: Kakor se bo kdo sedaj kot pomožni delavec obnesel, tako bo kvalificiran za pozneje, ko bo treba prevzeti kako večjo politično ali uradno nalogo.

Križanka »Metulj«

Vodoravno: 1. začetnici letos proslavljenega ruskega pisatelja, 3. manj znan nemški pisatelj, 4. judovski veliki duhovnik, tudi žensko krstno ime, 7. ena najlepših Kosovelovih pesmi, 10. božanstvo starih Slovanov, 12. vzhodni krivoverec, 15a. Jalenova drama, 17. potok blizu slapa Savice, 19. ruska reka, pritok Volge, 20. ženska oseba iz Finžgarjevega romana »Iz modernega sveta«, 21. znani turistični in alpski klub, 23. župna vas 10 km južno od Ljubljane, 24. največji slovenski pisatelj.

Navpično: 1. znana Hamsunova povest, tudi gozdno božanstvo, 2. izraelski kralj, 3. začetnici znanega slovenskega protestantskega slovničarja, 5. žensko ime, znano iz slovenske narodne pesmi, 6. slovenska založba odrskih del, 8. velika sibirska reka, 9. manjša hrvaška reka, 11. oseba iz Kästnerjeve mladinske knjige, ki je prevedena v slovenščino, 13. egiptovski božanstvo sonca, 14. kraj ob Donavi pod Fruško goro, 15. sodobni slovenski slikar portretist, 16. mesto, kjer je mednarodno razsojdišče, 17a. nemška reka, pritok Labe, 18. vrh blizu Triglava, 22. slovenski pisatelj in dramatik.

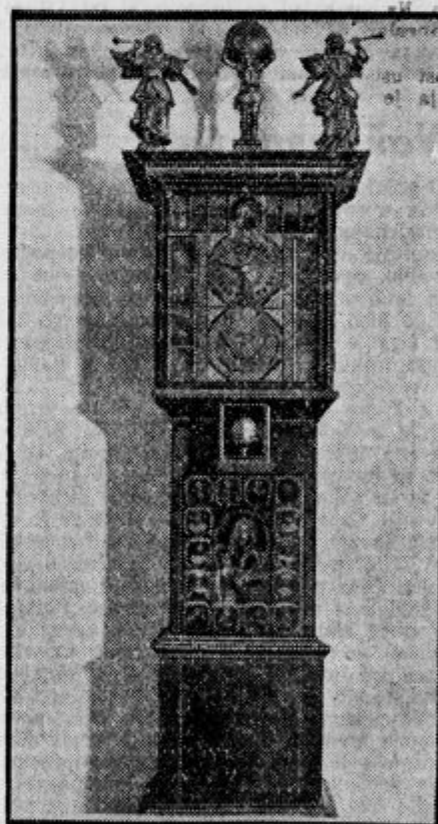
Rešitev križanke z dne 28. aprila:

Vodoravno: 1. lasje, 4. Pariz, 7. Hanca, 8. lakaj, 9. tornado, 11. Dovje, 12. Tokaj, 15. Winkler, 18. izlet, 19. Rurik, 20. maska, 21. senat.

Navpično: 1. Lehar, 2. Senta, 3. Erato, 4. pelod, 5. Rokav, 6. zajterk, 10. natrium, 13. kolos, 14. jetra, 15. Worms, 16. Neron, 17. laket.

»Če boš pojedel še eno pecivo boš počil!«
»Daj mi no še eno, mamica, pa se potem skrij pod mizo!«

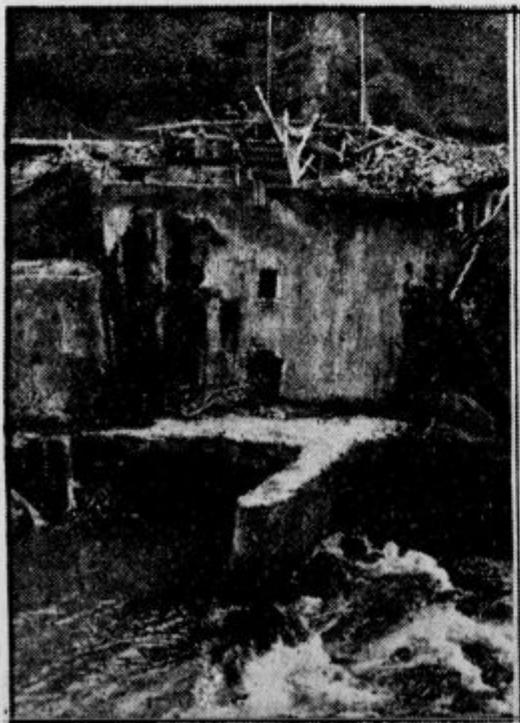

Čudovita ura je shranjena v starem gradu v nemškem Weimarju. Ta ura je že sama na sebi lepo umetniško delo. Kaže pa poleg ur in minut ter sekund še, kako stoji mesec, kako sonce, kaže mesece in naznanja vse nepremakljive praznike leta. Kaže tudi delavnice. Kadar bije, zadoni iz nje čudovit lep koral.

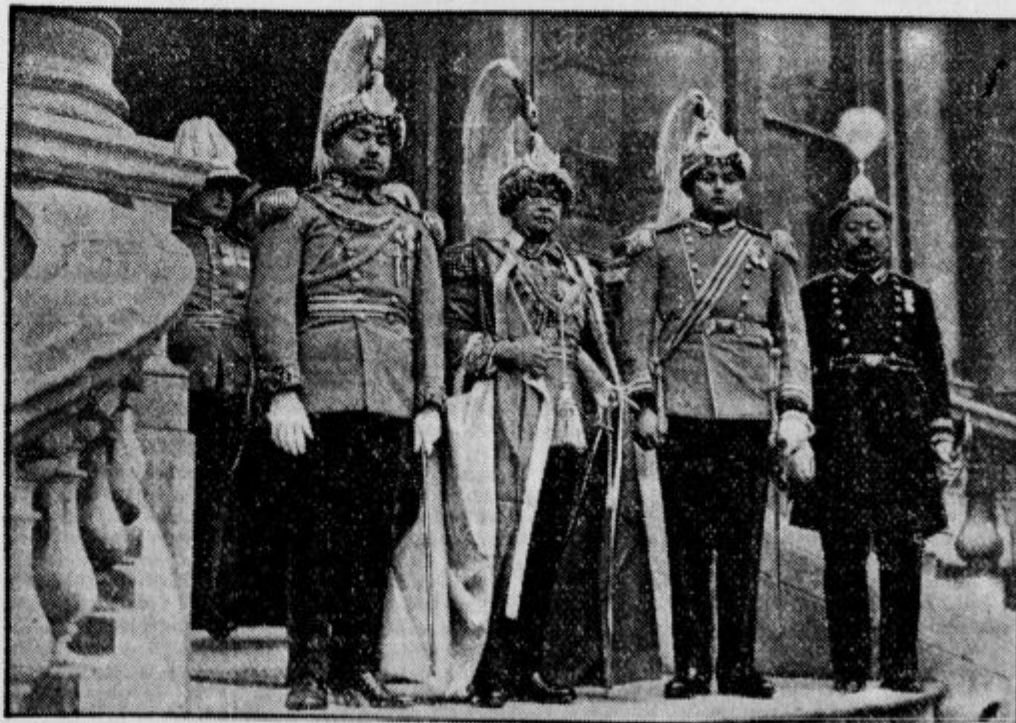
Zelenjadna kuha

Zelenjadni štrukelj.

Sredico 6 žemelj razrežeš na jako majhne kocke in jih poliješ z ¼ l mleka. Čez pol ure dodaš 8 dkg raztopljenega presnega masla, čepce soli in 3 razžvrkljana jajca — in premešaš. Za prgišče graha, 3 sesekljane korenčke, 2 otrebljeni in sesekljani kolerabici skuhaš do mehkega v slani vodi in ocediš. Dodaš 2 sesekljani gobici, 2 žlici moke, po 1 žličko sesekljane peteršilja in drobnjaka. Vse to premešaš žemljevi gošči, pokriješ in pustiš 2 uri počivati. — Nato namočiš prtič v mrzlo vodo, ožmeš, v sredi namažeš s presnim maslom in daš štrukelj vanj. Kuhaš 40 minut v slani vodi, tako da je štrukelj ohlapno v posodi. Ko je kuhan ga razrežeš na rezine in z drobtinicami zabeliš.

Slike iz razdejanega baskijskega mesta Eibar.

Nepalsko odposlanstvo na kraljevih slovesnostih v Londonu.

Seja celjskega mestnega sveta

Na zadnji seji celjskega mestnega sveta je poročal g. župan Mihelič: Proračun celjske mestne občine za leto 1937/38 je bil v Belgradu potrjen. Po sklepu zadnje seje se je interveniralo pri notranjem ministru g. dr. Korošcu, pri ministru g. dr. Kreku, pri senatorju Smodeju in pri poštne ministru glede avtomatske telefonske centrale v Celju. Izvršila se je tudi intervencija pri ministru za šume in rude glede onesnaženja Savinje. Blagajniško stanje je bilo 26. aprila sledeče: dohodek 20.805.073 Din, izdatki 19.690.752 Din, prebitok 1.197.052.22 Din.

Poročilo g. župana je sledilo poročilo finančno gospodarskega odbora, ki ga je podal g. Prelog. Ako bo banovina izvedla tlakovanje banovinske ceste Celje - Zavodna bo mestna občina prispevala k stroškom 25%. Pevskemu in godbenemu društvu »Sloga« se dovoli podpora 200 Din, Jugoslovanskega akademskemu društvu v Celju pa 800 Din. Občina bo kanalizirala zapadni del Gosposke ulice do vojašnice brez podpore vojašnice. — Pri Celjski koči se je izdrazilo 7. aprila posestvo Zelič, ki meri okrog 3 ha, za 11.400 Din. Nabavile se bodo maske in drugi obrambni aparati za 18.621 Din. Okrožni urad za zavarovanje delavcev je sporočil, da ima za novo stavbo v Celju na razpolago samo 1.400.000 Din. Mestna občina je pripravljena odstopiti Okrožnemu uradu prostor za zidanje brezplačno.

Za gospodarski odbor je poročal g. inž. Dolinar. Občina bo napravila dovoz k hišam na bivšem Diehlovm posestvu, kar bo veljalo 12.000 Din. — Tehnični oddelek mestnega magistrata naj takoj napravi načrt za povečanje garaže mestnega avtobusa pri Spodnjem Lanovžu.

Za občinska podjetja je poročal g. Golgranc. Na križišču pota pri Almosleckerju se bo namestila ena javna električna svetilka. — Mestni elektrarni in plinarni se določijo letna priznavašina 220.000 Din za napeljavno vodovoda na mestnem ozemlju. — V skladu s razširjenjem kanalizacije je potrebnih 55 vodovodnih števec, ki naj jih dobavi takoj najnižji ponudnik trdka Franjo Dolžan.

Za mestno klavčno je poročal g. Martinčič. Dovolj se uporaba 1 hladilne celice gostilničarjem. — Postavila se bo za svoto 15.000 Din lesena uta za shranjevanje mesarskih vozilov.

Za gradbeni odbor je izčrpano poročal g. dr. Vorsič. 7. aprila je bila v Celju komisija kraljevske banske uprave zaradi graditve novega mostu čez Savinjo. V ospredju je bil predlog, naj se most gradi poleg sedanje železniškega mostu, tako da bo

novi most tvoril s podaljškom Kolenčeve ulice najkrajšo zvezo med banovinsko cesto Zidani most - Celje in državno cesto Ljubljana - Celje. Komisija je prepustila končno odločitev mestnemu svetu. Na predlog gradbenega odbora se je mestni svet odločil za tisti prostor, ki se je zdel komisiji najprimernejši. — Pri regulaciji državne ceste Ljubljana - Maribor naj ostane cesta v glavnem v sedanji smeri, napravita pa naj se dva nadvoza v Medlogu in na Mariborski cesti. — Sklene, da se bo gradila cesta Celje - Lokovec, ki bo široka 10 m in bo vezala Celje - Smartno - Dobrna. — Izvedla se bo kanalizacija od Ločnikarjeve vile do Mariborske ceste (165 m). — Svota 30.000 Din se odobri kot predujem za izdelavo tehničnega elaborata za justično palačo. — Cimprej se naj izvede regulacijski načrt severovzhodnega dela hriba sv. Jožefa, in sicer se naj upošteva načrt, ki predvideva velik športni prostor s skakalnico, ki bi zavzel 29 parcel na južno vzhodni strani hriba sv. Jožefa. V ta namen bi se moralo zamenjati zemljišče Misijonske družbe z zemljiščem mestne občine.

Po poročilu gradbenega referenta je govoril g. župan Mihelič. Od vseh strani prihajajo pritožbe o silno blatnih in slabih cestah, bodisi cest mestne občine, ali banovinske ceste. Upoštevati pa je treba, da je bilo letošnje leto izvanredno deževno leto, tako, da gramoženje cest ni nič zaleglo. Mestna občina se dobro zaveda, da v Celju, ki je dokaj prometno mesto, ne zaleže več gramoženje cest, zato resno misli na tlakovanje cest, ki je pri takem prometu cenejše kakor gramoženje.

Prosvetni referent g. prof. Lukman: Delavskemu kulturnemu društvu »Vzajemnost« se odobri podpora 500 Din, Društvu za gluho in mladino v Ljubljani 500 Din, Jugoslovanski lahkoatletski zvezi 1000 Din.

Revizijsko poročilo je podal g. Vitaski in dal občini polno priznanje.

Pri slučajnostih se je obrnil mestni svetnik g. Roš s prošnjo na g. župana, naj ponovno posreduje na merodajnih krajih, da se bo do bližajše se kopalne sezone rešilo vprašanje onesnaženja Savinje po premočnikih, kar je g. župan v svojem govoru obljubil.

V tajni seji se je sklenilo, da se poveri gradbeno nadzorstvo pri zidanju azila g. inž. arhitektu Brodniku za zidarska, težaka in železobetonska dela.

oba vročevrveža se nista ohladila. Po Matoševići izpovedi je Debelak znova grozil z nožem. Končno je Matošević skočil po debel kol in udaril Debelaka tako močno po glavi, da mu je razbil lobanjo. Okrog ranjenca se je takoj zbralo precej ljudi, ki so spravili smrtno ranjenega v bolnišnico. Debelak dozdaj še ni prišel k zavesti in je njegovo stanje brezupno. Matoševića so orožniki aretirali in ga spravili v zapore celjskega sodišča.

Trbovlje

Občinska seja je bila 23. aprila. Poleg običajnih poročil je bil na dnevnem redu nakup tovornega avtomobila za prevažanje premoga šolam in gramoza. Poročal je g. župan. Dosedaj je imel te vožnje zakupnik Parašukovega posestva. Po županovem poročilu o rentabilnosti avtomobila je govoril odbornik Jordan, ki je dokazoval, da se ne izplača občini nabava avtomobila in da bi bilo cenejše oddati vožnje na licitaciji. Avto stane 58.000 in še naprava karoserije povrh nekaj tisoč. Vsi obratni stroški za avto z odplačili vred bodo občino stali okoli 25.000 din letno. Za dovoz premoga pa plača občina na leto kvečjemu 3000 din, na občinske ceste, ki so na pol kolovozu, pa se s težkim avtom ne bo dal dovažati gramozi. Nabava avtomobila torej ni za občino gospodarsko ugodna, ampak zguba. Klub temu je večina odbora glasovala za nakup tovornega avtomobila.

Za tajnika je bil nastavljen dosedanjí občinski uslužbenec Korimšek Tine, doosedanj g. Ranžinger, ki je v splošno zadovoljstvo vodil te posle, bo zanaprej delal le v stavbnih zadevah. Odgovarala se je služba občinskemu redarju Kašaninu in desinfektorju Černetu. Prvi je baje prestar, drugemu pa manjka strokovnih izpitov, dasi je dolga leta sam vršil to službo. Odbornik Jordan apelira na župana, da se izpolni prebivalcem Njive obljuba in odpre pešpot nad potokom, ki ga je lani reguliral in pokrila banovina. Odbornik Ajdovski prosi posredovanja, da se na šoli pri Sv. Katarini nastavi potrebna dva učitelja.

Banovina je nakazala 12.000 din za tukajšnje brezposelne. Ta znesek se bo porabil za javna dela, kjer bodo najpotrebnejši zaposleni.

Vavta vas

Vavta vas. Naša šola ima 5 razredov, a samo 3 učne moči, dasi je dovolj učiteljska, ki komaj čaka na službo. Tudi v naši fari sta 2 taki moči, ki bi z največjim veseljem sprejeli namestitveni dekret. — Pa čeprav je naše učitelstvo zelo zelo zaposleno s delom v šoli, vendar je žrtvovalo nekatero uro tudi po šoli, da nam je pripravilo v nedeljo, 2. maja t. l. popoldne veliko veselja. Priredilo je Materninski dan z zelo pestrim vzporedom. Nastopilo je 84 otrok in vsi so nastopili zelo korajžno ter rešili prav izvrstno svojo nalogo. Najprej so se vrstile deklamacije, nato so sledili prizori iz zbirke p. Krizostoma. Vmes so nam pa zapeli otroci ljubke pesmice. — Ljudje so se nadejali lepega veselja in so prostrano dvorano »Društvenega doma« napolnili do skrajnega kotička.

Tečaj dekliških odsekov

Na Betnavi je bil od 1. do 3. maja prosvetni tečaj za voditeljice dekliških odsekov mariborske prosvetne zveze. Tečaja se je udeležilo 40 deklet iz cele lavantinske škofije. Na tečaju so predavali predsednik PZ dr. Josip Hohnjec, Oberžan, katehistinja gđ. Sadračeva, tajnica Karitativne zveze Lekičeva. Meditacija o duhovni obnovi je imel tajnik PZ g. Camplin. — V nedeljo popoldne je obiskal tečajnice Prevzišeni, ki se je udeležil večernice ter je v nagovoru povdaril zlasti, da bodi delo v dekliških krožkih PZ, ki so pomožne sile KA predvsem usmerjeno v lastno nadnaravno poglobitev. — V okviru tega tečaja so tečajnice pripravile in izvedle »Marijin večer«, na katerem so nastopile dekleta, članice mariborske DKA. Betnava je v teh dneh združila zastopnice deklet iz cele škofije, ki bodo šle z novim ognjem na delo na prosvetno-vzgojnem polju. Storjen je bil sklep, da se na Mirijin praznik, 15. avgusta zopet vrnejo na Betnavo z vsemi dekleti svojih krožkov, kjer bo velik Marijin dan združil vsa dekleta lavantinske škofije. — Betnava je postala središče novega prepoveditvenega, pa tudi prosvetnega gibanja med dekleti lavantinske škofije. — Ob Veliki noči se je na Betnavi pri katehizistih vršil tudi liturgični tečaj za inteligenčna dekleta.

Sport

Zagrebska „Šparta“ v Ljubljani

na praznik 6. t. m. na Hermesu

Končno se je vendarle posrečilo pridobiti »Hermes« za enkratno gostovanje renomirano enajstoročno zagrebske »Šparte« in bo tako le prišlo do srečanja, ki je bilo po sili razmer že kar dvakrat zapored odpovedano. Znamenito »Maksovo« moštvo, v katerem igra naš dober znanec »Kranjac Mihelič«, pride v Ljubljano na junaški mejdan proti »Hermesu« kompletno, in to z vsemi svojimi asi kakor Mihelič, Belak in Urbančič, vsi trije znani ljubljanci; zadnja dva sta bivša igralca »Ilirije«, dalje znani reprezentativci Stankovič in drugi, tako da bo imelo naše občinstvo prilliko prisostvovati zopet enkrat — to pot v prijateljskem srečanju — lepi in zanimivi tekmi.

Moštvo »Špartancev« je trenutno za zagrebski mligiški najmočnejše zagrebsko moštvo, prvak zagrebskega I. razreda in resni pretendent za vstop v nacionalno ligo. Moštvo je znano po svoji izvrstni tehniški, predvsem kombinacijski igri ter je vsled

tega poleg znamenitih »Purgerjev« ljubljencev zagrebskega občinstva. Dovolj naj bo samo omeniti njih neodoljen rezultat proti »Purgerjem«, dalje zmago nad vsemi vodilnimi hrvaškimi klubi itd. Vse to nam je dokaz, da je imel »Hermes« res srečno roko pri zbiranju nasprotnika za praznik.

In »Hermes«? O njem je že dovolj znano, da v prvenstvu ne zaigra, pač pa nasprotno v prijateljskih srečanjih njegovo moštvo pokaže, kaj v resnici premore. Priznati je treba, da je ravno »Hermes« mojster pri izvedbi lepe in tehnično dovršene igre. Naj je ravno v zadnjih prijateljskih srečanjih dokazal, da moštvo mnogo, mnogo zna in da ne bo nihče razočaran pri posetu tekme na praznik v četrtek.

Glavna tekma se prične ob 16.30 s predtekmom ob 15; obe tekmi bosta na igrišču »Hermesac«.

Vstopnina k tekmi je kljub velikim režijskim stroškom običajna.

Drž. prvenstvo v smuku in slalomu

Ponovno je bilo tekmovalje odloženo vsled slabih vremenskih razmer. V nedeljo, dne 2. maja t. l. pa se je pod okriljem Jugosl. smučarske akademске organizacije vršilo na Kravcu tekmovalje samo v slalomu, ker je v soboto zopet vreme onemogočilo izvedbo smuka.

Slalom proga, z višinsko razliko 150 m in dolžino 500 m, je sestavljala 18 vrtic, je vodila od vrha Kravca proti »Domu na Kravcu« do prve kotanje. Tehnično vodstvo so prevzeli zvezni sodniki g. Osterman Milan, Močnik in Kaleari.

Državna prvakinja v slalomu je postala gđ. Vera Potisek (JASO), ki je progo prevzela dvakrat v času 2.09 (1.08, 57 sek., plus 4 sek.).

Na isti progi je JASO priredil propagandno tekmovalje tudi za neverificirane tekmovalce. Startalo je vsega 35 tekmovalcev. Organizacija je bila brezhibna in je bilo tekmovalje končano v dobri uri ter nudilo gledalcem in tekmovalcem lep užitek. V sled izmenjajoče megle se je startalo v minutnem presledku.

Breznica

Pretekle dni je bila pri nas poskusna mobilizacija — mobilizacija duš z geslom: za Boga, proti Bogu! Misijon, ki je bil v našem materijaliziranem kotu tudi za tako odlične in idealne govornike kakor so oo. lazaristi prav trd oreh, je ostro potegnil črto med desnim in levim taborom, med skupino ljudi, ki jim je Bog in vera vodilo v njihovem življenju, in med skupino, katere pogled je zakoreninjen le v svet in snovnost! Prišel je med nas prav potrebno spoznanje, koliko je življenje v slovenski vasi, ki jo neprestano obdelujejo marksistični in liberalni idejni tokovi. Sedaj vemo prav dobro, kje je nevarnost in komu naj prepuščamo našo mladino v vzgojo in duhovno oblikovanje! Brez Boga je prava vzgoja nemogoča! V živo je zadel sinove teme proti pričakovanju uspehi misijon: skušali so njegov uspeh zmanjšati z obrekovanjem in natočevanjem, ki je lastno le skrajno podlim naravam ter do dna izprijem ljudem. Hudoobče bi rad s svojim lastnim blatom oblatil vse, kar je čistega in vzvišenega... Dal Bog, da bi sadovi misijona ostali številni in trajni!

Prejšnjo nedeljo je odlično uspela razstava zaključila trimesečni gospodinski tečaj, ki ga je priredila za naša voditelja dekleta sl. Kršćanska ženska zveza pod vodstvom gđ. F. Žitkove! Številni obisk in popolna razprodaja najrazličnejših izdelkov kuhinjske umetnosti sta dokazala, da je prizadevanje gđ. voditeljice in dela naših deklet našlo pri občinstvu popolno razumevanje in laskavo priznanje!

Dramlje pri Celju

Nov prosvetni dom zidamo. Preteklo nedeljo smo imeli dve lepi slovesnosti. Pred pozno sv. maso je bil slovesen sprejem fantov v Marijino družbo. 23 mladih, krepkih fantov se je zaobljubilo Mariji in prislego zvestobo njenemu Sinu. Sprejemne obrede je izvršil g. dr. Rudolf Hazelič iz Celja, ki je imel na fante tudi lep nagovor. Drugi za župnijsko velevažen dogodek pa je bila blagoslovitev vogelnega kama Slomškovega prosvetnega doma in v zidava spominske listine. Tudi te obredne molitve je opravil g. dr. Rudolf Hazelič. Po blagoslovitvi je predsednik ekspoziture Prosvetne zveze g. prof. Mirko Bitenc govoril o važnosti katoliške prosvete. Castitati je faranom, ki se v današnjih težkih gošpodarskih časih, upajo lotiti takega dela. Da je prišlo do graditve Slomškovega prosvetnega doma, gre v prvi vrsti zasloga g. župniku Alojziju Piršu in pa g. trgovcu Drag. Catru, ki sta se odločila za gradnjo doma in bosta kakor izgleda tudi precej

globoko posegla v svoje žepce. Vsa čast gre dalje tudi posestnikom in fantom, ki so navozili skupaj že nad 120 vov kamenja in drugega gradbenega materiala, izkopali jarke za temelje in temelje zidove tudi že sami sezidali. Bo gotovo treba še precej žrtve, vendar je pri današnjem vselem razpoloženju večine faranov gotovo, da bo ta dom v par mesecih pod streho in se bo v prihodnji zimski sezoni lahko začelo že z rednim prosvetnim delom. Popoldne po večernicah je imel predsednik ekspoziture Prosvetne zveze g. prof. Bitenc v kapljanji predavanju o važnosti prosvetnih organizacij, zlasti fantovskih odsekov in dekliških krožkov, v katerih se fantje in dekleta izobražujejo po točno naprej določenem načrtu. Predavanja se je udeležilo nad 200 mož in fantov ter žen in deklet.

Murska Sobota

Slavni francoski violinski virtuoz Robert Soetens bo koncertiral v nedeljo, dne 9. t. m. ob 20% v dvorani Sokolskega doma. Slavni violinist se vrača pravkar s turneje po Češkoslovaški, kjer je s svojimi nastopi imel ogromne uspehe. Pred kratkim je koncertiral tudi na Dunaju z dunajskimi Filharmoniki ter vzbudil splošno pozornost in odobravanje pri publiku in kritiki. Pri nastopu v Murski Soboti ga spremlja v prvi polovici sporeda komorni orkester Glasbene Matice ljubljanske pod vodstvom prof. L. M. Škerjanca. Ze danes opozarjamo naše glasbeno občinstvo na ta izredni glasbeni dogodek.

Reteče

Preteklo nedeljo se je vsa naša župnija z mnogimi gosti iz Ljubljane, Škofje Loke in drugod zgrnila na mladinski prireditvi tukajšnje ljudske šole v Društvenem domu. Razveseljevo je za naš kraj, da se je v krog prosvetnih delavcev pritegnilo tudi našo šolsko mladino. Po mnogih manjših uspehih nastopih in sodelovanjih šol. mladine v zadnjem pol letu nas je v nedeljo šola naravnost presenetila s svojo samostojno bogato prireditvijo. Učitelstvo je lahko ponosno na svoje uspehe tudi na tem polju. Praviljena igra Sirota Jerica od Iv. Albrehta je doživela tudi na našem odru svoj popolni uspeh. Navdušili nas je nastop šolskega mladinskega zbora pod vodstvom šol. upr. Korenčana. V pol letu svojega obstoja je pokazal presenetljive uspehe. Krepko in v občutem so mali pevci odpeeli pet mladinskih zborovih pesmi. Zbor je v dobri sestavi s 60 pevci in je na prvi poti. Zeleni bi slišati kak samostojen koncert. Nabito polna dvorana Društvenega doma je pričala, da ljudstvo z odobravanjem spremlja novo delavnost svoje šole.

Lepo zborovanje ZZZ na Jesenicah

Jesenice, 2. maja.

Danes je bil v veliki dvorani Krokovega doma sestanek Stokovne organizacije delavcev ZZZ na Jesenicah ob lepi udeležbi kovinarjev in stavbincev.

Za centralo ZZZ sta na zborovanju poročala tovariši Pernišek France in Prelejš France. Tov. Pernišek je v svojem govoru obrazložil ves razvoj in stopnjevanje bede delovnega ljudstva, kako so nekateri vzeli delavsko borbo v izključen zakup. Na konkretnih primerih je razkrinkal vse one »proletarske borbe«, ki pravijo, da so rešitelj delavstva. Izredno lepo je utemeljil tudi nujnost ustanovitve in načela ZZZ. Za svoja izvajanja je bil tov. Pernišek nagraden z burnim odobravanjem. Sledilo je poročilo tov. Prelejša o poteku pogajanj za kolektivno pogodbo gradbene stroke. V uvodu je obrazložil navzočemu delavstvu delo in stališče ZZZ pri pogajanjih. Pozdravil je v imenu centrale ZZZ tudi vse one delavce, ki na zborovanje niso mogli priti. Sledilo je podrobno tolmačenje vsebine kolektivne pogodbe, nakar se je pri glasovanju izrekla zaupnica centrali in odobrilo njeno delo za uvrstitev Jesenic v I. draginjski razred ter dalo pristanek na podpis kolektivne pogodbe, z nalogo, da morajo Jesenice pri prihodnji kolektivni pogodbi, ki se bo sklepala proti koncu tega leta, priti na vsak način v najvišji mezdni razred.

Krajevna organizacija ZZZ na Jesenicah krepko napreduje, saj šteje že nad 110 kovinarjev in čez 220 stavbinskih delavcev. Zborovanje je pokazalo, da bodo jeseniški delavci brezkompromisno združili svoje sile v ZZZ, da se bodo mogli uspešno upreti razgradnim silam tudi v delavsko strokovnem pokretu.

Žalosten konec popivanja

Celje, dne 4. maja.

Danes ponoči so pripeljali na vozu kmetije iz Sv. Jurija ob juž. žel. v celjsko bolnišnico Debelaka Ivana, po rodu iz Butice v Bosni. Našli so ga ob cesti blizu gostilne Martina Špoljarija pri Sv. Juriju v nezavešči a preklano lobanjo.

Orožniki so dognali, da je Debelaka poškodovale njegov rojak Matošević Franjo, 37-letni delavec, po rodu iz Pokrašča, vasi blizu Debelakovega rojstnega kraja. Oba sta že več let vozila les za razne lesne trgovce pri Sv. Juriju ob juž. žel. Včeraj popoldne pa sta popivala po raznih gostilnah v St. Juriju, okrog 5 popoldne pa sta se v Špoljarjevi gostilni pogajala za neko konjsko kupčijo. Debelak je prodajal Matoševiću štiri konje, ker pa sta bila oba vinjena, sta se začela močno prerekat. Matošević je začel izživati. Debelak pa je potegnil dolg nož in začel s njim groziti. V Debelaka je zatem planil Matošević in ga vrغل za mizo, Matošević pa je padel nanj. Gostilničar se je razjezil in s pomočjo nekega molnarja oba poglal iz gostilne. Zunaj gostilne se

EDINSTVENO PRILIKO VAM NUDI

IZREDNA PRODAJA

PRIBLIŽNO 3000 PAROV PRVOVRSTNIH

ČEVLJEV - JARA

PO SILNO ZNIŽANIH CENAH

JARA CEVLJI: Ljubljana: Sv. Petra c. 20
Zagreb: Ilica šte. 19

RABIM DENAR

zato bom prodala

približno 2000 parov prvovrstnih

ČEVLJEV

DELOMA IZPOD NABAVNE CENE

TRGOVINA
ČEVLJEV

FRANJA SNOJ

Prešernova ulica št. 32

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; izenitovanjski oglas Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglas se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonjska 3 mm visoka pečena vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

* KINO *

TEL. 22-21 **UNION**

Veliki ljubavni film po istoimenskem gledališkem komadu Oskara Wilde

Zavržena žena
Käthe Dorsch, Gustav Gründgens, Marianne Hoppe

MATINEJA danes ob 14.15, jutri ob 11. uri
Adolf Wohlbrück

Praški študent
Dorothea Wieck, Theodor Loos, Erich Fiedler

TEL. 27-30 **SLOGA**

Danes poslednja
Franc Leharjeva najnovejša zabavna opereta

EVA
v glavni vlogi Magda Schneider, Hans Söhnker, Hans Moser

MATINEJA danes ob 14.15, jutri ob 11. uri
Franc Leharjeva opereta

EVA
Magda Schneider, Hans Söhnker, Hans Moser

TEL. 21-24 **MATICA**

Veliki glasbeni film s sodelovanjem najboljših orkestrorov in pesnikov

JUANITA
v glavni vlogi Mireille Peray in Alfred Rode

≡ Predstave ob 16., 19. in 21. uri ≡

Službodobe

Gaterist

prvovrstna moč, se sprejme. Rantova žaga na Bistrici, p. Podbrezje. (b)

Krojaškega pomočnika

za fina dela, velike kose, sprejem takoj. Vrhovec Anton, Dravice 102, št. Vid. (b)

Denar

Posojila dajemo

državnim in privatnim nametencem v Ljubljani v gotovini in blagovnih bonih Hermes. Informacije Tavčarjeva 2. (d)

Al. Planinšek

Ljubljana,

Beethovnova 14/1,

telefon 35-10

vnovči vloge

vseh denarnih zavolov najkvalitetnejše takoj v gotovini in daje informacije brezplačno.

Bančno kom. zavod

Maribor, Aleksandrova 40

vam vnovči

VLOGE

vseh denarnih zavolov najboljši. — Obrnite se le na naš zavod, ker vam po potrebi tudi vnaprej pošljemo gotovino. — Za odgovor priložiti za Din 3.— znamko.

Rudolf Timmermans:

38

Junaki iz Alcázarja

Izpad.

Hiše na južni strani Alcázarja so majhna, borna bivališča, katerih strehe niso višje kot okna najnižjih nadstropij trdnjave. Stanovaleci so bili zbežali že v začetku obleganja iz nevarne bližine Alcázarja. Zakaj, marsikaka granata, marsikatera letalska bomba je zgrešila cilj in je štrbunknila v kako bližnjo hišo. Sovražniki se niso upali zasesti teh hiš, zakaj branilci Alcázarja bi bili mogli obmetavati te hiše z ročnimi granatami.

Pobegli stanovaleci so pustili v hišah vse, kar je stalo in ležalo prej. Marsikdaj so si obleganci privoščili kak pohod v te hiše in vedno so našli ondi kaj živila.

Polagoma so prav po načrtu preiskali vse kuhinje in so dobili marsikaj, kar je bilo v teh pomanjkanja polnih časih velikanske dragocenosti za Alcázar, tako sol, sardine, olje, konzerve, sočivje, čokolada, pač vse takšno, karkoli ima kaka hiša doma v gospodinjstvu. Dobitke teh pohodov so dali ranjencem in bolnikom, ženskam in otrokom, ki so jih bili najbolj potrebni.

In še nekaj so našli ondi: tobaki! Za tiste, ki so bili vajeni kaditi, je bila velika muka, ko je več tednov niso imeli tega užitka. Vse so bili že pobrali in pokadili, listje drevov in kavin usodek. V omarah lekarn ni ostalo niti listja raznih čajev ko lipovega cvetja in kamilice — vse je šlo za kaj.

Zato je bilo vedno posebno veselje, če so na teh pohodih nalovili tudi kaj snovi za kajenje.

Ti izpadi pa niso bili brez nevarnosti. Zakaj v ulicah, ki so vodile iz trgovin proti akademiji, je prežal sovražnik za zgradbami in je mogel mali prostor popolnoma s strelji obsipavati. Vendar ni bilo nikoli težkih izgub.

V teh prvih dneh septembra, ko je bil pritisk na Alcázar hujši, madridski radio je bil spet sporočil padec trdnjave, to pot je bilo natančno povedano, kako so jo rdeči miličniki zavzeli, — je skušal sovražnik zavzeti tudi hiše na južni strani Alcázarja. A s hudim ognjem obleganec, ki ga je vodil stotnik Vela, so bili pregnani in so se morali s težkimi izgubami umakniti. Vzeli so se seboj svoje mrtvece in ranjence, razen nekega mladega častnika guardie de asalto, ki se je bil prav do konca udeleževal bitke v prvih vrstah in je potem, ko ga je zadela smrtna krogla, mrtev obležal.

Ze nekaj ur leži ondi. Rdeči miličniki se ne upajo priti ponj, ker se bojijo strelcev iz Alcázarja.

Tedaj zapove stotnik Vela, da bodi kratek odmor in zakliče miličnikom, ki so v stranskih ulicah skriti za zgradbami, naj pridejo po svojega mrtvega častnika. Z Alcázarja jih ne bo nihče ogrožal.

Cez nekaj časa se pojavijo štirje miličniki in vzamejo mrtvega častnika s seboj.

Ponoči je malo miru. Rdeči strelci kar venomer pokajo s puškami.

V prejšnjih dneh je imela posadka Alcázarja marsikako izgubo radi teh strelcev, če se je kak branilec listje v svoji neprevidnosti predalec izza kritja, da bi videl, kaj to streljanje pomeni. A zdaj vojaki in guardia civil že vedo, kako morajo ravnati. Eden je vedno na straži v varnem zavetju, drugi sedijo skupaj, na-

lahno kramljajo in se niti malo ne zmenijo za streljanje sovražnika.

Rdeči pravkar spet začno klicati svoje krilatice: »Atención, atención, aquí Radio Zigaral de las leones rojos!«

»Pozor, pozor, tukaj radio, hiša rdečih levov!«

»Vojaki! Guardia civil! Vdajte se. Obljubljamo vam prostost, nove obleke, jedne in pijače in tobaka. Potem morete oditi spet domov k svojim družinam. Kolona Yagüe ne bo prišla. Prinesite nam glavo Moscardója in Vele...« In tako dalje. Se štiri, pet drugih imen napovedo, ki bojejo dati za njih glave vsem drugim svobodo. Toda rdeči miličniki ne dobe nobenega odgovora na svoje predloge.

Potem začno spet divje in brezumno streljati in dejstvo, da se branilci Alcázarja tudi za to ne zmenijo in da se — tako se dozdeva — niti ne dajo motiti s streljanjem, jih razbesni še bolj.

»Vsaj streljajte, psi potepuški!« zarjovejo rdeči semkaj, a edino, kar jim junaki odgovorijo, je to, da se na glas zagrohočejo.

Drugo jutro se že spet pripravljajo na tako rekoč zasebni izpad, da bi si nabrali kaj živila. V hišah, ki so neposredno pred Kapucinskimi vrati, nimajo seveda ničesar več iskati, ondi so pretaknili vse do poslednjega kotička.

Danes so namenjeni bolj daleč na desno, v hiše, ki so blizu južnovzhodnega stolpa Alcázarja.

Zdaj je nevarnost večja kot sicer, ker je pot daljša in rdeči jih morejo obstreljevati iz dveh ulic.

Previdno se odpro Kapucinska vrata, južni Alcázarjev izhod.

Za birmance:

vsakovrstne molitvenike kot: »Pri Jezusu«, »Večno življenje« i. t. d., rožne vence, verižice, svetinjske, trakove, mirtine venčke in šopke, ročne torbice kupite najceneje v trgovini:

H. NIČMAN, Ljubljana

Kopitarjeva ulica 2.

Otvoritveno naznanilo!

Čeni. damam in gospodom naznanjam, da odprem v sredo, dne 5. maja 1937 na Borštnikovem trgu št. 4 moderno in higiensko urejen frizerski in frizerski salon. — Izvrševal bom: striženje, železno, vodno in trajno ondulacijo s najnovejšim aparatom na toplem zraku, manicuro in barvanje las, obrvi itd. — Zagotavljam, da bom vsa dela izvrševal s strokovno naobrazenimi močmi in se cenj. občinstvu najtopleje priporočam.

Ciril Vašl

frizer za dame in gospode,
Borštnikov trg št. 4 — Ljubljana.

Posedstva

Krasna stavbna parcela

v kopenskem kraju, pri železnici, blizu Celja, na prodaj. Naslov v podružnici »Slov.« v Celju. (p)

Dve parceli

v zelo lepi legi ob Strmi poti in Strelški ulici na prodaj. Natančnejše podatke izveste v elektrotrgovini v pasaji palače Viktorije. (p)

V Brežicah

in okolici so naprodaj hiše, krasna stavbišča, vinogradi, sadovnjaki in gozdovi ter zaokroženi deli Attemskega veleposedstva. — Pojasnila pri inž. Miklav Otmar, Brežice. (p)

Čitajte in širite

»Slovenca«

Vnajem

ODDAJO:

Odda se slaščičarna

Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Slaščičarna« 7022. n

Trgovino z meš. blagom

zaradi bolezni v družini, takoj oddam v najem. — Potreben kapital 20.000 D. Prednost samske trgovke od 30—50 let. Naslov v upr. »Slov.« pod 7028. (n)

SOBE

ODDAJO:

Prazno sobo

centralno kurjavo - oddam za pisarno. Polzve se: Beethovnova ul. 2-1.

Parkeetne deščice, trstje za strope, asfaltno strešno lepenko, bitumenjuto za izolacijo, bitumen, lesni cement, karbolinej, strešni lak, katran

in razna izolacijska sredstva proti vlagi dobite najceneje pri trrdki

JOS. PUH, Ljubljana

Gradaška ulica 22
Telefon štev. 25-13

Podružnica „SLOVENCA“

je na Miklošičevi cesti št. 5

Stanovanja

ODDAJO:

Stanovanje

sobe in kuhinje, podstrešno, oddam. Medvedova 22.

Več stanovanj

se odda s 1. junijem. Bežigrad št. 1. (b)

Trisobno stanovanje

elektrika, kopalnica, kabinet, oddam z avgustom. Dvorsakova 3-11. Vprašati pri hišniku. Ogleda se med 11. in 12. uro. (b)

Štirisobno stanovanje

z vsemi pritliklinami, v 3. nadstropju, oddam z avgustom na Erjavčevi cesti 21. Ogleda se samo ob delavnikih od 15—17. Pojasnila: A. Sarabon, Zaloška cesta 1. (b)

Glasba

Za mal dnarja dom

mušket

Plošče, gramofone, radio gramofone, radio aparate itd. prodajamo po ugodnih cenah tudi na obroke.

elektrotón

PASAŽA NEBOJČNIK

Obrt

Gumbe, plise, entel, ažur

predtisk in monograme hitro izvrši Matek & Mi-

keš, Ljubljana, poleg hotela Strukelj. (t)

Razno

»Krug sv. mise«

Dj. Junger-Ja izide sredi meseca maja. Kdor se pri naročilu sklicuje na ta oglas, dobi »Krug sv. mise« še po naročilniški ceni 10 Din. (r)

RADIO

Programi Radio Ljubljana

Sreda, 5. maja: 12.00 Sinfonijski orkestralni koncert (plošče) — 12.45 Vreme, poročila — 13.00 Čas, spored, obvestila — 13.15 Vse mogoče, kar kdo hoče (plošče po željah) — 14.00 Vreme, borza — 18.00 Mladinska ura: Ob 100 letnici Morsejevega brzojava (g. prof. M. Adlešić) — 18.20 Mladinska ura: Naredimo si model letala (g. Janko Colnar) — 18.40 Problem naših nameršencev (g. Rudolf Smarun) — 19.00 Čas, vreme, poročila, spored, obvestila — 19.30 Nac. ura: Krvna osveta in mir med našim narodom (Nikola Vučković iz Zagreba) — 19.50 Predavanje Protitub. lige (dr. Tomaž Furjan) — 20.00 Koncert bežigradskega pevskega društva vmes Milan Stante (harmonika) — 21.20 Plošče — 22.00 Čas, vreme, poročila, spored — 22.15 Tercet sester Stritar (pri klavirju prof. M. Lipovšek).

Drugi programi:

Sreda, 5. maja: Beograd-Zagreb: 20.00 Opera — Duna: 19.35 Puccinijeva opera »Dekle z divjega zapada«; 22.20 Plesna glasba — Budimpešta: 19.35 Ogrske pesmi, harfa in tarogato; 20.40 Orkestralni koncert; 22.25 Plošče — Trst-Milan: 17.15 Plesna glasba; 21.00 Ghislanzonijska opera »Kralj Lear« — Rim-Bari: 21.00 Igra; 21.35 Koračnice — Praga: 19.30 Lahka glasba; 21.10 Smetanovi »Češki pesmi«; 20.30 Igra; 22.20 Esperantski majniški koncert — Varšava: 21.00 Chopinova klavirska skladba; 21.30 Schumannov klavir, kvintet; 22.00 Lahka glasba — Berlin: 21.00 Režničkovo skladbo — Königsberg: 20.45 Plesni večer — Hamburg: 21.25 Severnemška glasba — Varšava: 20.45 Rossinijeva komična opera »Sevillski brivci« — Lipsko: 21.00 Naročna glasba — Köln-Bruselj (flamski): 20.00 Belgijski koncert — Stuttgart: 21.15 Beethovnov koncert — Monakovo: 20.45 Saksofon in trobenta — Sottens: 20.00 Svicar. koncert.

Pretrusajočega srca javljam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da nas je naš nad vse ljubljani sinček

LADKO

danes, dne 3. maja ob pol devetih zvečer, po kratki, a mučni bolezni, za vedno zapustil in se preselil k nebeškim krilatcem.

K večnemu počitku ga spremimo na praznik Kristusovega vnebohoda, dne 6. maja, na domače pokopališče na Rakeku.

Ljubljana, Rakek, dne 3. maja 1937.

Lado in Ivana Fatur, starši; Vlastica, sestra.

Celotna naročnina na:

Lepotno in Ljudsko knjižnico
Zbirko domačih pisateljev
Zbirko mladinskih spisov
7 vezanih knjig mesečno Din 23.—
3 vezne knjige mesečno Din 11.—
4 vezne knjige mesečno Din 9.—
JUGOSLOVANSKA KNJIŽARNA